

MATEŘSKÁ ŠKOLA Dr. E. Beneše
Dr. E. Beneše 694
278 01 Kralupy nad Vltavou

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

HRAJEME SI CELÝ ROK

Zpracovala: Mgr. Pavla Kicková

Projednán na pedagogické radě dne 26. 1. 2015, č. j. 2/15

Revidován a projednán na pedagogické radě dne 25. 8. 2015, č. j. 2/15

Aktualizován a projednán na pedagogické radě dne 30. 8. 2016, č. j. 2/15

Aktualizován a projednán na pedagogické radě dne 19. 1. 2017, č. j. 2/15

Aktualizován a projednán na pedagogické radě dne 28. 3. 2017, č. j. 2/15

Aktualizován a projednán na pedagogické radě dne 14. 3. 2019, č. j. 2/15

Aktualizován a projednán na pedagogické radě dne 26. 11. 2019, č. j. 2/15

Aktualizován a projednán na pedagogické radě dne 13. 1. 2020, č. j. 2/15

Aktualizován a projednán na pedagogické radě dne 17. 9. 2020, č. j. 2/15

Aktualizován a projednán na pedagogické radě dne 25. 8. 2021, č.j. 2/15

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„HRAJEME SI CELÝ ROK“

OBSAH

1. Základní údaje o mateřské škole a jejím vzdělávacím programu... 4	
1.1. Identifikační údaje o škole a jejím vzdělávacím programu	4
1.2. Obecná charakteristika školy.....	6
1.3. Obecné úkoly vzdělávacího a výchovného působení	6
1.3.1. Přispívat k socializaci dítěte prostřednictvím dětského kolektivu	6
1.3.2. Poskytovat dítěte i jeho vychovatelům korektivní zkušenosti	7
1.3.3. Diagnostikovat a terapeuticky působit	7
1.3.4. Zprostředkovat odborná doporučení	7
1.3.5. Ovlivňovat výchovné postoje rodičů	7
2. Anotace programu	7
2.1. Kde jsme? Co je naším cílem? A jak na to?	7
2.2. Hlavní myšlenky, ze kterých program vychází, jeho zaměření a cíle	8
2.3. Popis organizace předškolního vzdělávání a výchovy	11
2.3.1. Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání	11
2.3.2. Organizace vzdělávacího procesu	11
2.3.3. Vnitřní uspořádání školy	14
2.3.4. Zařazování dětí do tříd, počet a věk dětí ve třídách	14
2.3.5. Pravidla pro soužití dětí, zaměstnanců a rodičů v mateřské škole	15
2.4. Popis a analýza ostatních vzdělávacích podmínek	16
2.4.1. Časový rámeček dne v mateřské škole	16
2.4.2. Životospráva dětí	18

2.4.3. Psychohygienické podmínky	18
2.4.4. Věcné, pedagogické a personální podmínky	19
2.4.5. Způsob řízení školy	21
2.4.6. Spolupráce s rodiči	23
2.4.7. Bezpečnost a ochrana zdraví dětí	24
3. Vzdělávací obsah	25
3.1. Charakteristika vzdělávacího programu	25
3.2. Vzdělávací nabídka	27
3.3. Cíle, kompetence a výstupy vzdělávacích oblastí – integrovaných bloků	54
3.4. Realizační a časový plán	55
4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	55
4.1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	55
4.2. Vzdělávací podmínky, systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními	56
4.3. Vzdělávací podmínky pro děti s odlišným mateřským jazykem	56
5. Vzdělávání dětí nadaných	56
6. Vzdělávání dětí od 2 do 3 let	57
7. Pravidla pro vnitřní hodnocení a evaluaci školy	61
7.1. Oblasti evaluace	61
7.2. Prostředky evaluace	61
7.3. Časový plán evaluace	62
7.4. Kritéria pro vyhodnocování informací	63

7.5. Využívání získaných informací 63

1. Základní údaje o mateřské škole a jejím vzdělávacím programu

1.1. Identifikační údaje o škole a jejím vzdělávacím programu

Mateřská škola Dr. E. Beneše sídlí v Kralupech nad Vltavou, ulice Dr. E. Beneše 694, 278 01 Kralupy nad Vltavou a její zřizovatelem je město Kralupy nad Vltavou, Palackého nám. 1, 278 01 Kralupy nad Vltavou, telefon (ústředna): 315 739 811.

Název školy – Mateřská škola Dr. E. Beneše

Sídlo školy - Dr. E. Beneše 694, 278 01 Kralupy nad Vltavou

IČO - 75 00 27 61

DIČ - CZ - 75002761

Bankovní spojení - 51 – 6496060257/0100, 115 – 7776350237/0100

Tel., mobil - (+420) 315 723 402, 778 087 838

Email - mslobecek@seznam.cz

Webové stránky – www.msbenese.cz

IDDS - f6jkten

Součást školy – Školní jídelna mateřské školy

Ředitelka – Mgr. Pavla Kicková

Asistentka ředitelky školy – Helena Kubová

Zástupkyně na hlavní budově Dr. E. Beneše - Lenka Škulavíková

Zástupkyně na detašovaném pracovišti U Jeslí - Jaroslava Kostelníčková

Zástupkyně na detašovaném pracovišti J. Holuba – Jitka Králová

Zpracovatelé programu – Mgr. Pavla Kicková

Jitka Králová

Eva Chleborádová

Jaroslava Kostelníčková

Lenka Škulavíková

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu s požadavky stanoveným RVP PV i v souladu s platnými legislativními předpisy

- se zákonem o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání č. 561/2004 Sb., (školský zákon) v platném znění a zákonem č. 349/2020 Sb., (změna školského zákona)
- s vyhláškou MŠMT č. 14/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 43/2006 Sb., o předškolním vzdělávání
- s vyhláškou MZ č. 343/2009 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz zařízení pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých
- s vyhláškou MZ č. 107/2005 o školním stravování
- s vyhláškou MZ č. 137/2004 o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných

Školní vzdělávací program Mateřské školy Kralupy nad Vltavou Dr. E. Beneše (příspěvkové organizace) s názvem „Hrajeme si celý rok“ je klíčový dokument, který vyjadřuje identitu mateřské školy, její hodnotovou orientaci, obsahové, formální a metodické priority její práce.

Platnost dokumentu od 2. 2. 2015

1.2. Obecná charakteristika školy

Zřizovatelem Mateřské školy Dr. E. Beneše je Město Kralupy nad Vltavou. Mateřská škola je od 1. 1. 2003 samostatným právním subjektem. Statutárním zástupcem je ředitelka mateřské školy.

Součástí organizace jsou tři budovy:

Dr. Eduarda Beneše 694	kapacita 100 dětí
Nábřeží J. Holuba 153	kapacita 100 dětí
U Jeslí 520	kapacita 50 dětí

Všechny budovy se nachází v části Kralupy nad Vltavou zvané Lobeček. Každá budova má školní jídelnu. Budovy jsou obklopeny velkou zahradou se vzrostlými stromy a keři s pískovišti a mlhovištěm.

Charakter budov

Hlavní budova Mateřské školy Dr. E. Beneše, ul. Dr. E. Beneše 694 má kapacitu 100 dětí a nazývá se **BAREVNÁ ŠKOLKA**. Jedná se o dvoupatrovou panelovou budovu, která je umístěná uprostřed sídliště. Má čtyři třídy s barevně odlišenými prostory (žlutá, modrá, růžová, zelená). V každé třídě je zapsáno 24 dětí. Třídy jsou obvykle věkově homogenní.

První detašované pracoviště Mateřské školy Dr. E. Beneše, ul. Nábřeží J. Holuba 153, má kapacitu 100 dětí a nazývá se **U ŠÍPKOVÉ RŮŽENKY**. Jedná se o jednopatrovou budovu, umístěnou na břehu řeky Vltavy, obklopenou velkou zahradou se vzrostlými stromy a keři, se třemi pískovišti a mlhovištěm. Tato budova má čtyři třídy. Jejich názvy se vztahují k názvu budovy (lístečky, poupátka, růžičky, šípky). V každé je zapsáno 24 dětí. Třídy jsou obvykle věkově homogenní.

Druhé detašované pracoviště Mateřské školy Dr. E. Beneše, ul. U Jeslí 520, má kapacitu 50 dětí a nazývá se **SEDMIKRÁSKY**. Jedná se o přízemní budovu v části Kralupy nad Vltavou - Lobečku, která je umístěná uprostřed sídliště, obklopená velkou zahradou se vzrostlými stromy a keři, s pískovištěm a mlhovištěm. Má dvě třídy, v každé je zapsáno 24 dětí. Do této budovy je bezbariérový přístup. Třídy jsou obvykle věkově heterogenní.

1.3. Obecné úkoly vzdělávacího a výchovného působení

1.3.1. Přispívat k socializaci dítěte prostřednictvím dětského kolektivu

Mateřská škola nabízí dítěti kontakt s vrstevníky na stejné i různé úrovni. Vytváří tím vztah dítěte k vlastní generaci. To je základ pro přátelství, solidaritu, obětavost, povinnost vůči ostatním, ale i soutěživost, konkurenci a prestiž.

1.3.2. Poskytovat dítěti i jeho vychovatelům korektivní zkušenosti

Mateřská škola jako instituce splňuje a vyhovuje vývojovým potřebám dítěte předškolního věku. Je pro ně přitažlivá. Dítě je v citově vyrovnaném prostředí plném radostných aktivit, zábavy a nových objevů. Dětský kolektiv dítě stimuluje. Poznatky si dítě zpětně přináší do rodiny a může v ní tak snáze čelit případným dysfunkcím, konfliktům a krizím.

1.3.3. Diagnostikovat a terapeuticky působit

Mateřská škola pečuje o dítě 6 až 11 hodin denně. Má tedy možnost pozorovat dítě při běžných činnostech a hrách. Sledovat jeho vývoj, pokroky a případné potíže. Porovnávat je se sebou samým, ale i s vrstevníky. Předškolní pedagog má tak možnost diagnostikovat případný problém, navrhnout řešení a intervenovat v prospěch dítěte. Mateřská škola působí jako terapeut v případě, že dítě vykazuje zvláštní vzdělávací potřeby.

1.3.4. Zprostředkovat odborná doporučení

Mateřská škola zprostředkovává rodičům a zákonným zástupcům odborné pedagogické i psychologické poznatky o vývoji dítěte a doporučení jiných odborníků, spolupracujících s mateřskou školou. Předškolní pedagogové tak mohou ovlivnit výchovné postoje rodičů, protože mají teoretické znalosti i praktické zkušenosti, o kterých není pochyb.

1.3.5. Ovlivňovat výchovné postoje rodiny

Dítě pobývá v mateřské škole převážnou část dne a přináší si z ní nové způsoby komunikace a sociálních vztahů, kterými ovlivňuje svou rodinu. Rodič nebo zákonných zástupce tak má příležitost konfrontovat svůj výchovný styl s názory odborníků.

2. Anotace programu

Filozofie mateřské školy:

„Mateřská škola Dr. E. Beneše je bezpečné místo, kam se dítě těší, protože se tam pořád něco zajímavého děje, má to s kým sdílet a přijímají ho tam takové, jaké je.“

2.1. Kde jsme? Co je naším cílem? A jak na to?

Nalézáme se v probíhajícím vzdělávacím procesu standardní mateřské školy. Naším cílem je především dítě a jeho všestranný rozvoj v duchu Rogersovské psychologie, která staví na *aktualizačních tendencích*. To znamená, že směřuje všechny síly individua k jeho růstu, rozvoji, realizaci potenciality, obohacování života, zvyšování autonomie (nezávislosti, soběstačnosti, autoregulace) a přijímání odpovědnosti. Tyto tendence jsou vlastní každému dítěti a jsou veskrze pozitivní.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání se orientuje na individuální přístup ke každému jednotlivci. Proto je jednou z cest jak dosáhnout shora uvedených cílů orientace pedagogů na sociálně psychologické dovednosti, které patří mezi nejdůležitější kompetence učitele a jsou základem pro všechny ostatní. Tedy odborné, metodické, speciálně-výchovné a diagnostické.

Mezi sociálně-psychologické kompetence předškolního pedagoga patří:

- Akceptování osobností dítěte, rodičů i kolegů
- Autentické projevování emocí ve vztahu k dítěti, rodičů i kolegům
- Empatie k dítěti a k dětem
- Aktivní naslouchání dítěti a dětem
- Odlišování prožitků, pocitů, úvah a úsudků
- Orientace na konkrétní situace – nezobecňování
- Podpora sebekontroly a seberegulace
- Porozumění neverbálním projevům
- Respektování odlišného pohledu na projevy interakcí
- Rozvoj sebedůvěry a sebejistého vystupování
- Podpora odpovědnosti za sebe sama a za své činy
- Umění pochválit
- Zpětná vazby
- Zvládání konfliktů

Cíle

Základním cílem mateřské školy je péče o fyzický, psychický a osobnostní rozvoj dítěte v souladu se zdravým životním stylem a s přihlédnutím a jeho bezpečnost. **Druhotným cílem** je zvládnutí dovedností v oblasti sebeobsluhy, hrubé i jemné motoriky, respektování pravidel a etickým norem, hygienických návyků a účinné komunikace. **Rozšiřujícím cílem** je poskytování široké škály podnětů z různých oblastí lidské činnosti tak, aby mělo dítě příležitost poznat své reálné schopnosti, vlohy a předpoklady a rozvíjet je.

2.2. Hlavní myšlenky, ze kterých program vychází, jeho zaměření a cíle

Školní vzdělávací program Mateřské školy Dr. E. Beneše vychází z potřeb dětí, které do zdejší školy docházejí. Program v sobě slučuje požadavky na osobnostní rozvoj každého individua v rámci jeho potencialit. Na rozvoj vztahu dítěte k celoživotnímu učení a poznávání. Mateřská škola pečuje o fyzické i psychické potřeby dítěte, zajišťuje jeho bezpečnost a pečuje o jeho zdraví a poskytuje mu dostatek příležitostí, času i prostoru ke hře. Zároveň dítěti poskytuje širokou vzdělávací nabídku tak, aby si vybralo a zažilo pocit úspěchu.

Dále se mateřská škola věnuje rozvoji základních sebeobslužných dovedností (oblékání, svlékání, zavazování, zapínání oděvů), hygienických návyků (péče o chrup, čištění nosu, používání WC), jemné motoriky (správné držení tužky, štětce, nůžek a příboru), etických norem (pozdravit, požádat, poděkovat, respektovat pokyny, rozlišovat komunikaci s dospělým a vrstevníkem).

V rámci přípravy na druhý tranzitorní moment v životě dítěte, kterým je přechod od předškolního do základního vzdělávání se mateřská škola zaměřuje na rozvoj všech složek řeči, cílené prodlužování schopnosti udržet pozornost, posilování volných vlastností, trénování všech složek paměti a psychické otužování.

Mateřská škola Dr. E. Beneše si vytvořila svůj vlastní vzdělávací program, který se nechal inspirovat jinými modely, např. „Začít spolu“, nebo „Mateřská škola podporující zdraví“ a jehož hlavními cíli jsou:

- a) **Rozvoj dítěte, jeho učení a poznávání** – tento cíl hodlá naplnit jednak poznáváním dítěte, aby bylo možné stanovit zóny jeho aktuální úrovně rozvoje a zónu nejbližšího rozvoje, poskytnout mu příležitost rozvíjet všechny smysly pomocí prožitkového učení a volné hry, které mu dají dostatek podnětů pro vlastní poznávání a které je organizováno v týdenních třídních projektech
- b) **Osvojení základních hodnot, na nich je založena naše společnost**- tento cíl hodlá mateřská škola naplnit jednak respektováním osobnosti dítěte a přijímáním jeho hodnot, které si přináší z rodinného prostředí, zprostředkováním těchto hodnot pomocí krásné literatury, vzhledem do jednotlivých rodin a jejich hodnotových žebříčků, seznamování se s ostatními kulturami v multifunkční společnosti a v neposlední řadě i vlastním příkladem jednání a chování pedagogů i provozních zaměstnanců mateřské školy
- c) **Získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí** – třetí cíl bude naplněn postupným adaptováním dítěte na kolektiv ostatních dětí, jeho osamostatňováním se a snižováním závislosti na rodině, komunikací s dítětem, aktivním nasloucháním dítěti a jeho potřebám, respektováním těchto potřeb a práv dítěte na samostatné projevení pocitů, prožitků, nálad a stavů

Tyto cíle jsou univerzální a přirozené a zasahují do všech plánovaných činností, při kterých působí pedagog na dítě a svým působením je ovlivňuje. Cíle jsou promítnuty do klíčových kompetencí v podobě předpokládaných očekávaných výstupů, tedy dovedností, vědomostí a návyků.

Mezi základní kompetence patří

- **Kompetence k učení** – dítě pozoruje, zkoumá a objevuje a získané zkušenosti používá v praktickém životě, klade otázky a hledá odpovědi, učí se spontánně i vědomě a s chutí
- **Kompetence k řešení problémů** – dítě řeší problémy, na které stačí, na podkladě vlastních zkušeností, cestou pokus-omyl, ale snaží se používat logických a empirických poznatků, nebojí se problémů, nevyhýbá se jim, nebojí se pochybovat a věří svým schopnostem
- **Komunikativní kompetence** – dítě ovládá řeč, má bohatou slovní zásobu, dokáže vyjádřit své pocity, prožitky a nálady, umí naslouchat, využívá informace, zná cizí jazyky

- **Sociální a personální kompetence** – dítě si rozhoduje o svých činnostech, nese za sebe odpovědnost, umí se ohleduplně chovat k ostatním, je tolerantní, řeší konflikty dohodou, nevyhledává agresivitu
- **Činností a občanské kompetence** – své činnosti si dítě plánuje, organizuje a řídí, vytváří si smysl pro povinnost, zajímá se o ostatní, umí si vytvářet pravidla pro chování v kolektivu, uvědomuje si samo sebe a dbá na své zdraví a bezpečí

Uvedené kompetence, kterých má dítě dosáhnout na konci předškolního vzdělávání, se promítají do vzdělávací nabídky, které je rozvržena do pěti vzdělávacích oblastí. Biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.

- **Dítě a jeho tělo** – cílem je uvědomění si vlastního těla a tento cíl se promítá v přirozených i plánovaných pohybových aktivitách, v ochraně vlastního zdraví a vytvoření zdravých životních návyků

- **Dítě a jeho psychika**

Jazyk a řeč – cílem je rozvoj komunikativních dovedností a tento cíl se promítá do verbální i nonverbální aktivní komunikace dítěte s okolím

Poznávací schopnosti – cílem je rozvoj, kultivace a zpřesňování vnímání všemi smysly, které se uskutečňuje v přímém pozorování přírody a společnosti a prostřednictvím spontánní hry, při které může dítě experimentovat

Sebepojetí – poznávat sebe sama, porozumět si, rozvíjet pozitivní vztahy k sobě i ke druhým, mít se rád, to je cílem sebepojetí dítěte a uskutečňuje se prostřednictvím spontánních her a výtvarných, hudebních, pohybových, dramatických a literárních činností

- **Dítě a ten druhý** – cílem je utváření vztahů k jinému dítěti a dospělému a tento cíl se promítá do sociálních a interaktivních her, záměrných činností podporujících vzájemné soužití a kooperaci
- **Dítě a společnost** – cílem je uvedení dítěte do širšího společenství, než je jeho rodina a umožnit mu poznat kulturní dědictví a duchovní hodnoty a tento cíl je promítnut do běžného každodenního setkávání se s pozitivními vzory reprezentovanými pedagogy a provozní personálem školy, společenskými hrami, slavnostmi, zábavami a zvyklostmi promítanými do rituálů
- **Dítě a svět** – cílem je umožnit dítěti poznání okolního světa a vlivu člověka na něj a to jednak v nejbližším okolí, jednak globálně a tyto cíle se projevují v seznamování se s okolním světem a prostředím, ve kterém žijeme, rozvojem úcty k životu ve všech formách a rozvojem pocitů sounáležitosti se světem a to jak živým, tak neživým

2.3. Popis organizace předškolního vzdělávání a výchovy

2.3.1. Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Do mateřské školy Dr. E. Beneše jsou přijímány děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let a to na základě zápisu. Při vyhlášení zápisu jsou zákonní zástupci informováni o počtu volných míst v předškolním zařízení.

Zápis dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole probíhá podle zákona v období od 1. do 10. května v daném kalendářním roce, ve kterém následující školní rok začíná. Je oznamován letáčky ve vestibulu školy, ve vitrínách, na webových stránkách, v usnesení rady města a v Kralupském zpravodaji.

Zákonná kritéria:

- Děti ze spádové oblasti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky - povinně
Děti ze spádové oblasti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky s individuálním vzděláváním - povinně
(§ 34 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon)
- Věk dítěte, zpravidla od 3 do 6 let, (vřazování od nejstaršího k nejmladšímu)
(§ 34 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon)
- Řádné očkování podle očkovacího kalendáře u dětí, pro které není předškolní vzdělávání povinné (§ 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví)

Celý proces zápisu se řídí zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem, v platném znění a odpovídá za něj ředitelka školy (vyhlášení, přijímání přihlášek, pořadí přijímaných dětí, rozhodnutí o přijetí / nepřijetí k předškolnímu vzdělávání).

Vnitřní kritéria pro rozdělování dětí do jednotlivých budov MŠ:

- Sourozenec v téže budově
- Blízkost bydliště
- Přání zákonných zástupců dítěte

2.3.2. Organizace vzdělávacího procesu

Vzdělávací proces je organizován v jednotlivých třídách. Děti se na ranní činnosti scházejí k tomu vyhrazených třídách, které jsou v provozu od 6,30 hodin. Při příchodu do MŠ je uplatňován individuální adaptační režim, děti mají dostatek prostoru i času pro seberealizující činnost – hru. Je dbáno na vyváženost spontánních a řízených činností, včetně aktivit, které škola organizuje nad rámec běžného programu. Přihlíží se k uspokojování pohybových potřeb dětí a k vytváření podmínek pro individuální, skupinové i kolektivní činnosti. Veškeré činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, nápaditosti a

experimentování respektování individuality a soukromí každého dítěte. Do 8,00 hodin se děti rozcházejí do jednotlivých tříd, kde pokračují ve vzdělávacím procesu prostřednictvím bohaté vzdělávací nabídky, která vychází ze Školního vzdělávacího programu „ Hrajeme si celý rok,“ který je rozpracován v jednotlivých třídních vzdělávacích programech.

Odklad povinné školní docházky

Mateřská škola připravuje pro dítěti s odloženou školní docházkou tzv. Individuální vzdělávací plán, který vychází z odborných vyšetření a doporučení pediatrů, psychologů, logopedů, SPC a jiných institucí, spojený s odbornými poznatky samotných pedagogů MŠ, s využitím odborné pedagogické literatury a doprovázený využívání didaktických, rehabilitačních a jiných pomůcek.

V případě, že základní škola rozhodne o odkladu povinné školní docházky a rodič nebo zákonný zástupce se rozhodne, že jeho dítě bude absolvovat tento odložený rok v MŠ, předloží mateřské škole následující dokumenty:

- Rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky
- Doporučení pedagogicko-psychologické poradny k reedukaci diagnostikovaných obtíží
- Případně i rozhodnutí od odborného lékaře (pokud je důvodem odkladu zdravotní stav dítěte)

Předškolní vzdělávání dětí 6 letých, cílové a obsahové požadavky

Cílem školního vzdělávacího programu je nabídnout dítěti před vstupem do základní škol\ co nejbohatší, nejzajímavější a plnohodnotnou náplň předškolního vzdělávání:

- pokusy a zkoumání
- procvičování jemné motoriky
- seznamování s grafickými prvky
- práce se zábavnými pracovními listy
- nabídka přemýšlivých her
- řešení hlavolamů, hádanek
- nabídka různých náročnějších výtvarných technik
- práce s keramickou hlinou, modelínou, samotvrdnoucí hmotou
- řešení jednoduchých samostatných úkolů /vyřízení vzkazu, domácí vzkazy a úkoly k zamyšlení a promyšlení /
- nabídka náročnějších kulturních programů /hudební představení, koncerty, výstavy apod. /

Možnost individuální úpravy programu podle potřeb dítěte

Dětem v posledním roce před zahájením povinné školní docházky nabízíme větší množství náročnějších úkolů a vyžadujeme jejich dokončení. Věnujeme zvýšenou pozornost úplné

samostatnosti v sebeobsluze. Rozvíjíme a prodlužujeme délku pozornosti. Zaměřujeme se na rovnoměrný rozvoj všech kognitivních složek. Trénujeme všechny fáze paměti. Podporujeme prezentaci vlastních názorů.

Nadstandardní aktivity

Nadstandardní aktivity nejsou součástí Školního vzdělávacího programu a jsou realizovány za úplatu.

- předplavecký výcvik
- angličtina hravě
- keramika s pohádkou
- besedy s rodiči
- konzultace s odborníky – logopedie, dětský psycholog
- průzkum hudebnosti, pohybových schopností, VV nadání

Spolupráce s jinými právními subjekty

- se zřizovatelem
- s Městskou policií
- s Hasiči
- se základními školami
- se ZUŠ
- s Lesní školkou Kulíšek
- s Psím útulkem LESAN
- se Spolkem chovatelů
- s Ekocentrem
- s Penzionem
- s Domem s pečovatelskou službou
- s DDM
- s Plaveckým bazénem
- s PPP v Mělníku
- a dalšími SPOLKY dle jejich předložené nabídky

2.3.1.1. Adaptace nových dětí

Adaptace je velmi důležitý proces a je třeba, aby byl pečlivě sledován a řízen v úzké spolupráci s rodiči. K úspěšnému zvládnutí prvního tranzitorního momentu dítěte při přechodu z rodiny do vzdělávací instituce slouží „Adaptační program Mateřské školy Dr. E. Beneše.“

V měsíci červnu se koná pro přijaté děti Den otevřených dveří (obvykle v dopoledních hodinách), děti si s rodiči prohlédnou konkrétní budovu, na kterou byly přijaty a seznámí se s paní učitelkami.

Po nástupu nových dětí mají rodiče první měsíc možnost zkrátit pobyt dítěte v mateřské škole, vstupovat s dětmi do třídy a pobývat v ní, pomoci dítěti vybrat si hračku a kontaktovat se s ostatními dětmi. Dále se mohou kdykoli telefonicky informovat na průběh adaptace.

Úspěšná adaptace dítěte na začátku docházky ovlivňuje kvalitu dalšího pobytu a je tudíž předpokladem pozitivního výchovného působení MŠ na dítě.

- nenásilné, postupné přizpůsobování dětí na uspořádání dne
- přítomnost rodičů v MŠ (pokud to dítě vyžaduje a pedagog shledá jako důvodné)
- posilování pocitů dětí při činnostech, které nezvládá, kladení přiměřených požadavků na děti
- navazování kladného citového vztahu mezi dítětem a učitelem

Úspěšné zvládnutí vstupu do MŠ znamená, že pedagogové získali dítě natolik, že se opakovaně začíná na pobyt ve škole těšit, má zájem o společnost jiných dětí, je schopno krátkodobého odloučení od rodiny.

2.3.3. Vnitřní uspořádání školy

Barevná školka má třídy rozdělené na hernu s kobercem a stolečkovou část s linoleem, kde děti i jedí. V hernách se rozkládají denně lehátka na spaní. Celá plocha tříd je rozčleněna na různé koutky a hravá zákoutí pro námětové hry a umožňují plnit učitelce po skupinkách připravenou činnost.

U Šípkové Růženky jsou třídy stavebně nečleněné, jedna polovina místnosti má různě uspořádané stolečky, druhá má koberec, sloužící ke hrám a po rozložení lehátek i Děti mají ve třídách vytvořeno několik hracích koutků, kde mohou po skupinkách plnit své záměry. Hračky a pomůcky jsou dětem přístupné dle libosti, uklízí se v době jídla a spánku.

Sedmikrásky mají třídy v podobě velkých místností, které jsou rozděleny na část se stolečky a kobercovou část, kde se rozkládají i lehátka k odpočinku.

2.3.4. Zařazování dětí do tříd, počet a věk dětí ve třídách

V hlavní budově mateřské školy, Dr. E. Beneše, Barevné školce a na detašovaném pracovišti nábřeží J. Holuba, U Šípkové Růženky jsou děti zařazovány do obvykle věkově homogenních tříd. V každé ze shora jmenovaných budov jsou 4 třídy a v každé ze tříd je zapsáno 24 dětí.

Děti jsou zařazeny do tříd vzestupně dle data narození (první třídy nejmladší děti, čtvrté třídy nejstarší děti). Čtvrté třídy bývají celé naplněné předškoláky, třetí třídy mají obvykle předškoláky částečně.

Druhé detašované pracoviště U Jeslí, Sedmikrásky má 2 věkově heterogenní třídy, v každé z nich je zapsáno 24 dětí.

Provoz mateřské školy

6,30 hodin až 17,30 hodin

Děti do školy přicházejí obvykle mezi 6,30 a 8,00 hodinou. Jiný příchod je možný po domluvě s učitelkou na třídě (návštěva lékaře, logopedie apod.) Děti se rozcházejí se do 16,30 na budově U Jeslí a do 17,30 hodin na budově Dr. E. Beneše a J. Holuba.

Budova se:

- otevírá v 6,30 hodin, uzamyká v 8,00 hodin – příchod dětí
- otevírá v 12,15 hodin, uzamyká v 13,00 hodin – kdy odchází domů děti - předem nahlášeno p. učitelce
- otevírá v 14,45 hodin, uzamyká v 17,30 hodin (16,30 U Jeslí) – odchod dětí

Scházení dětí

Ráno se děti od 6,30 do 7,00 hodin scházejí v jedné třídě:

- U Jeslí – žlutá nebo zelená třída, informace visí každý den na vchodových dveřích
- E. Beneše – růžová třída
- J. Holuba – třída v přízemí

Rozcházení dětí

Odpoledne se děti rozcházejí v jedné třídě:

- U Jeslí – od 14.45 do 16,30 hodin - žlutá nebo zelená třída, informace visí denně na vchodových dveřích
- E. Beneše – ve třídě růžové – od 14.45 do 17,30 hodin
- J. Holuba – ve třídě v přízemí – od 14.45 do 17,30 hodin

2.3.5. Pravidla pro soužití dětí, zaměstnanců a rodičů v mateřské škole

2.3.5.1. **Předávání dětí** – mezi rodičem, dítětem a učitelkou proběhne oční i slovní kontakt. Učitelka nepřebírá citově rozrušené dítě, ale nabídne zákonnému zástupci pomoc.

2.3.5.2. **Hrové aktivity** – dítě má právo na volnou hru podle své volby, má volný výběr a přístup k hračkám, má právo vystavovat výsledky (stavby, výrobky) na místě k tomu určeném a má povinnost hračky uklízet na své místo.

2.3.5.3. **Stravování** – dítě má možnost ovlivnit množství stravy, má možnost výběru nápojů, učí se ochutnávat a seznamovat se s novými chutěmi a nemluvit o jídle ošklivě, i když mu nechutná.

2.3.5.4. **Pobyt venku** – jeho hlavním cílem je volný a přirozený pohyb na školní zahradě, v lese, u vody, na hřišti apod. V případě vycházky pak bezpečný pohyb v rámci silničního provozu.

2.3.5.5. **Relaxace** – každé dítě má právo na odpočinek podle své aktuální potřeby v souladu s organizačními možnostmi mateřské školy, při diferenciovaném odpočinku platí pravidlo nerušit odpočívající kamarády.

2.3.5.6. **Komunikace s rodiči** – osobní – probíhá denně při přebírání a předávání dětí v šatnách mateřské školy, pokud by její téma a délka mohlo narušit vzdělávací proces, dohodne si rodič a pedagog konzultace mimo třídu a vzdělávací činnost

informační – formou písemných informací na nástěnkách k tomu určených a na webových stránkách mateřské školy

„ Pokud nebudeme dodržovat pravidla, nebude se nám ve školce dobře dařit.“

2.4. Popis a analýza ostatních vzdělávacích podmínek

2.4.1. Časový rámeček dne v mateřské škole

Časový rámeček dne je ohraničen pouze přesným časem na jídlo, spánek a pobyt venku, jinak je pružný a přizpůsobuje se podle potřeby a plánů každodenních programů a činností.

Za každého počasí pobývají děti co nejdelší dobu venku. Zpravidla si udělají vycházku do okolí s programem (v závislosti na tématu, které mají ve vzdělávací nabídce) a vracejí se k volné hře na zahradě školy, kde využívají zahradní zařízení a hračky. Při všech aktivitách se učitelky plně věnují dětem a činnosti střídají a obohacují.

6,30 - 8,00 hodin

Scházení dětí, ranní programy, které upřednostňují spontánní a hrové činnosti. Volná hra a činnost dětí spojená s manipulační činností, zaměřená na zdravotní činnosti, smyslové a psychomotorické hry a konstruktivní činnosti.

8,00 – 8,15 hodin

Dopolední vzdělávací činnosti podle TVP, spontánní hrové činnosti. Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti, poznávací činnosti, literární činnosti a jazykové hry a pracovní a sebeobslužné činnosti.

8,15 – 8,45 hodin

Pohybové chvílky, zdravotní cvičení, cvičení s hudebním doprovodem, relaxační cviky.

8,45 – 9,00 hodin

Přesnídávka samoobslužnou formou.

9,00 - 10,00 hodin

Dopolední vzdělávací činnosti podle vzdělávací nabídky + spontánní hrové činnosti

10,00 – 12,00 hodin

Hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt venku s dostatkem přirozeného volného pohybu. Rozmanitá nabídka pohybových činností a aktivit, tvořivost v přírodě, vhodná a dostatečná nabídka pozorovaných jevů, vhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí.

Hygiena, sebeobslužné činnosti, příprava na oběd.

12,00 – 14,30 hodin

Oběd, hygiena, převlékání, příprava na odpočinek, čtení pohádek, odpočinek na lehátku, diferencovaný spánek (respektování individuální potřeby spánku), nabídka klidných volných činností. Úklid lůžkovin, převlékání, hry dle výběru dětí, grafomotorická cvičení.

14,30- 15,00 hodin – hygiena, odpolední svačina

15,00 - 17,30 hodin

Pracovní a sebeobslužné činnosti, protahovací a rehabilitační cvičení, volné činnosti a hry, individuální činnosti a práce s dětmi se speciálními potřebami, rozcházení dětí, průběžná komunikace s rodiči. Spontánní hrové aktivity podle potřeb a zájmů dětí, individuální činnosti s dětmi, rozcházení dětí. Do činností dítě není nucené, ale pokud si zvolí, je vedeno k dokončení své práce a k úklidu hraček. Má možnost vybrat si hru nebo činnost v malých i větších skupinkách nebo se uchýlit do soukromí.

2.4.1. Životospráva dětí

Děti jsou v mateřské škole stravovány podle zásad zdravé výživy. Jídelníček je sestavován tak, aby zahrnoval všechny druhy potravin, které se pravidelně střídají. Do jídelníčku jsou zařazovány i biopotraviny. Při přípravě pokrmů je dodržována správná technologie a hygienické zásady – Haccap.

Školní jídelna mateřské školy Dr. E. Beneše nabízí dětem plnohodnotnou a vyváženou stravu, která je dětem předkládána pomocí vhodné skladby jídelníčku. Dodavatel stravy zaručuje dodržování technologie přípravy pokrmů a nápojů.

V rámci dodržování pitného režimu mají děti pití k dispozici po celý den a to formou čisté vody, šťávy nebo čaje.

Mezi podáváním jednotlivých pokrmů jsou dodržovány tříhodinové intervaly.

Pokud má dítě zdravotní problémy diagnostikované lékařem, ze kterých vyplývá úprava stravy nebo dieta, mateřská škola po dohodě se zákonným zástupci upraví jídelníček podle potřeby dítěte. Mateřská škola informuje, prostřednictvím jídelníčku, rodiče o potravinových alergenech.

Školní kuchyně v hlavní budově i na detašovaných pracovištích disponují nerezovým vybavením stolů, regálů a dřezů na omývání potravin a umývání nádobí. Všechny jsou opatřeny odvodušňovacími zařízeními. K dispozici jsou myčky nádobí. Veškeré nádobí je porcelánové, skleněné nebo nerezové. Příruční sklady potravin mají přirozené odvětrávání opatřené sítěmi proti hmyzu. Ve všech prostorách školních kuchyní i v chladicích zařízeních, které jsou rozděleny pro skladování masa, mléka a mléčných výrobků, ovoce a zeleniny jsou umístěny teploměry pro průběžné kontrolování teploty. Pro kontrolu jídla během přípravy a v okamžiku výdeje jsou určeny digitální vpichovací teploměry. V prostorách školní kuchyně je pravidelně jednou týdně prováděna dezinfekce a jednou za rok malování.

2.4.2. Psychohygienické podmínky

Hlavním cílem mateřské školy je, aby se v ní děti i zaměstnanci cítili spokojeně. Nově příchozí děti i zaměstnanci mají právo a dostatečný prostor na svou adaptaci. Děti i dospělí vzájemně respektují své potřeby a mají rovnocenné postavení. Pedagogický styl všech učitelů je empatický, vstřícný a komunikativní. Ve vzájemných vztazích panuje důvěra a tolerance.

V rámci vytváření vhodných psychohygienických podmínek se mateřská škola zaměřuje zejména na každodenní pobyt dětí venku s ohledem na aktuální počasí, na dostatek volného pohybu dětí ve třídě, ve venkovním prostředí nebo při vycházce, na vyvážené střídání spontánních a řízených činností, na respektování individuality jedince, na respektování individuální potřeby spánku – děti po obědě odpočívají na lůžku, nejsou však nuceny do spaní; děti, které nemohou spát, jsou vedeny ke klidným činnostem a hrám, na zajištění pravidelného denního režimu s dostatečnou flexibilitou. Délka pobytu dětí v MŠ by neměla přesáhnout 9 a ¼ hod./ denně.

Z organizačních důvodů a zachování psychohygienických podmínek je pevný řád zachován při stravování a pobytu venku.

2.4.3. Věcné, pedagogické a personální podmínky

2.4.4.1. Věcné podmínky

Materiální podmínky jsou zabezpečovány dostatečnými a vyhovujícími prostory pro celodenní pobyt dětí. Veškerý nábytek, hračky, didaktické pomůcky a vybavení odpovídají daným normám, bezpečnostním podmínkám a vhodnému estetickému vzhledu. Hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je kdykoli samy nabídnout, eventuálně o ně požádat, pokud jsou v jiném režimu než volně přístupné. Estetický vzhled interiéru školy je především sestaven z dětských výtvarných i jiných výrobků. Na budovu MŠ navazují přilehlé venkovní prostory, sloužící k rozvoji spontánních her a pohybových aktivit dětí. K dispozici je pískoviště s drobnými hračkami, dětské dopravní prostředky, míče, kruhy, tyčky, lehací podložky, špalíky a jiné hrací prvky. Zahrady jsou vybaveny domečky, kam se ukládají sezónní hračky. Ke spokojenému pobytu dětí v MŠ, k jejich všestrannému rozvoji, naplňování cílů ŠVP a estetickému vzhledu školy napomáhají údržbou pedagogické pracovnice i školnice s uklízečkou, obnovováním a doplňováním hraček, didaktických pomůcek, tělovýchovného náčiní a výtvarného materiálu. Hračky a pomůcky jsou dětem k dispozici stále, sklízí se v době jídla a pobytu venku. O zeleň se stará profesionální firma vybraná Městem Kralupy nad Vltavou. Okolí školek nabízí rozmanitý prostor k procházkám a pozorování proměn přírody, života u řeky, dopravy a pracovních aktivit různých profesí.

Hygienické podmínky jsou sledovány v oblasti čistoty, teploty, osvětlení a hlučnosti.

Čistota je zajišťována včasným, pravidelným a důsledným úklidem všech prostor školy a jejich pravidelnou desinfekcí - zodpovídají školnice a uklízečka.

Teplota je regulována a za hospodaření s teplem zodpovídá školnice. Probíhá větrání a otužování vzduchem – zodpovídají pedagogové a školnice.

Dostatek světla při výchovně vzdělávacích činnostech je zajišťován okny situovanými na jih, při slunečném počasí jsou používány žaluzie, které chrání zrak. V případě potřeb jsou třídy vybaveny dostatečným umělým osvětlením.

Hlučnost je usměrňována pedagogy formou snižování hladiny dětského řečového projevu, řízeným poslechem (hudba, písně, pohádky) - přiměřená hlasitost - ochrana dětského sluchu.

Bezpečnostní podmínky reprezentují nutnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví všech dětí v průběhu celého pobytu v mateřské škole.

NIKDY NENECHÁVAT DĚTI SAMOTNÉ!!!

Při společných akcích mimo školu (zájezdy, divadla, výstavy, výlety) jsou vždy přítomny obě pedagogické pracovnice.

Při pobytu venku do 24 dětí a na školní zahradě je přítomen jeden pedagog, v případě potřeby vypomáhá s dohledem školnice nebo uklízečka.

Nad 20 dětí a při vycházce mimo školní areál jsou přítomni 2 pedagogové. V případě, že se nepřekrývá dohled dvou pedagogů, vypomáhá s dohledem školnice nebo uklízečka.

Zodpovědnost pedagogů a opatření v průběhu výchovně vzdělávacího procesu

Každý pedagog:

- je osobně zodpovědný za bezpečnost svěřených dětí od doby jejich převzetí,
- od rodičů nebo pověřené osoby do doby jejich předání rodičům nebo pověřeným osobám,
- dbá, aby si děti hrály klidně, jejich hru sleduje, předchází konfliktům,
- nedovoluje nosit dětem do MŠ nebezpečné předměty a hračky,
- nesmí odejít od dětí! Při závažných důvodech si zajistí dohled jinými pracovníky školy,
- nedává dětem bez dohledu ostré a špičaté pomůcky, u mladších dětí sleduje hru s drobnými korálky či stavebnicovými tvary, aby si je nevkládaly do nosu, pusy, uší;
- při pohybových aktivitách dbá zvýšené pozornosti o bezpečnost dětí. Upozorňuje na případné nebezpečí, zajišťuje pomoc – bývá vždy na nejrizikovějším místě,
- při sebeobslužných návycích vykonává neustálý dozor, sama se obléká, až když jsou děti připraveny na pobyt venku,
- předává dítě rodičům nebo pověřené osobě pouze na základě písemného zmocnění zákonným zástupcem dítěte,
- nedovoluje dětem při pobytu venku samostatné vzdálení do míst, kam sám nevidí, kde nemá o dětech přehled - dodržuje vzájemný zrakový kontakt,
- při vycházkách učí děti chodit ve dvojicích, v zástupu tak, aby byla zajištěna jejich bezpečnost, dbá na chůzi po chodnících, vyhýbá se frekventovaným místům,
- dbá na bezpečné přecházení vozovky, k čemuž používá terčík. Děti seznamuje s pravidly
- bezpečného chování na ulici, v dopravě,
- při pobytu a pohybu v terénu, děti předem upozorní na možná nebezpečí a dbá zvýšené opatrnosti.

Pedagogové pravidelně a v případě nových nebo neznámých bezpečnostních podmínek (náledí, sníh, změna materiálních podmínek, změna v náplni dne) děti seznamují s pravidly pro bezpečnost a ochranu zdraví a pořizují o nich záznamy do třídní knihy.

2.4.4.2. Pedagogické a personální podmínky

Pedagogický sbor mateřské školy je sestaven z 21 předškolních pedagogů, včetně ředitelky. V sekretariátu školy je zaměstnán jeden administrativní zaměstnanec. Provozní personál školy má sedm nepedagogických zaměstnanců. Školní jídelna má osm nepedagogických zaměstnanců.

Pedagogičtí zaměstnanci mateřské škole se celoživotně průběžně vzdělávají tak, jak jim to ukládá zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů.

DVPP

- Studijní volno k samostudiu - nebrání-li tomu vážné provozní důvody nebo účast pedagogického pracovníka na dalším vzdělávání, dobu čerpání volna určuje ředitelka školy
- Semináře a školení v rámci DVPP (dle vlastního výběru a profilace). Zájímavosti si učitelky předávají a sdělují, dobré akce si vzájemně doporučují.
- Semináře na míru, akreditované MŠMT ČR, které se realizují v našich prostorách, jsou interaktivní a vtahují do programu celý učitelský sbor.
- K doplňování profesních znalostí slouží časopisy – Učitelské noviny, Poradce ředitele MŠ, Informatorium 3-8, Integrace a inkluze ve školní praxi (1x pro všechny budovy).
- Po dohodě poskytujeme prostor pro pedagogickou praxi studentům SŠ, VŠ nebo i bakalářského studia.

Provozní zaměstnanci se účastní různých kurzů, ale i různých akcí našich dodavatelů, při kterých se seznamují s novými technologiemi.

2.4.4. Způsob řízení školy

Zaměstnanci Mateřské školy Dr. E. Beneše tvoří jeden tým, který spoluvytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Všichni její zaměstnanci se podílejí na jejím řízení a chodu. A to především tím, že mají možnost i příležitost se vyjadřovat ke všem plánům, koncepcím a změnám v provozu školy. Řízení je uskutečňováno prostřednictvím týdenních porad ředitelky a zástupkyň jednotlivých detašovaných pracovišť.

Škola je rozdělena na tři budovy:

1. Hlavní budova v ulici Dr. E. Beneše – Barevná školka
2. Detašované pracoviště v ulici Nábřeží J. Holuba – U Šípkové Růženky
3. Detašované pracoviště v ulici U Jeslí – Sedmikrásky

Každá budova je rozdělena na tři úseky:

1. Pedagogický
2. Provozní
3. Úsek školní jídelny

Ředitelka

- V čele školského právního subjektu stojí ředitelka - vedoucí organizace, který zodpovídá za řízení, chod a za plnění úkolů organizace.

- V případě své nepřítomnosti zastupuje ředitelku jmenovaný zástupce.
- Kompetence zaměstnanců jsou stanoveny v pracovních náplních.
- Povinnosti a zodpovědnost ředitelky jsou dány § 164 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění.
- Ředitelka školy dbá na dodržování pracovních povinností všech zaměstnanců a dodržování pracovní kázně.
- Ředitelka vydává vnitřní předpisy školy a provádí kontrolní činnost.
- Na zajištění provozu a chodu školy se podílí všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci. Jejich spolupráce je založena na vzájemné komunikaci, důvěře, respektu, toleranci, komunikaci a spolupráci s rodiči.

Zástupkyně

- Zástupkyně zastupují ředitelku školy ve všech pedagogických i provozních záležitostech školy, jejich hlavní náplní práce je předávání informací od ředitelky k zaměstnancům, stanovování přímé a nepřímé vzdělávací činnosti pedagogů, zajišťování zástupů za nepřítomné pedagogy, evidence pracovní doby, nemocenské, dovolené a studijního volna, funkčnost informačního systému a předávání informací od zaměstnanců směrem k ředitelce školy.

Zaměstnanci školy

- Se řídí pokyny ředitelky
- Dodržují pracovní kázeň a plně využívají pracovní dobu
- Dodržují předpisy bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, protipožární předpisy
- Ochrání majetek školy, řádně zacházejí s inventářem školy
- Obdrží za svoji práci mzdu podle platných předpisů a ujednání
- Seznámí se s organizačním a pracovním řádem školy a platnými předpisy
- Pedagogové se podílí nejen na všech akcích školy ale i na tvorbě ŠVP, plánování výchovně vzdělávacího procesu je funkční, vychází z předchozí analýzy a využívá zpětné vazby
- Všechny učitelky mají možnost vyjadřovat se k chodu školy, k doplňování didaktických pomůcek, k úpravám a doplňování školního programu atd.
- Kontrolní a evaluační činnost obsahují všechny oblasti chodu MŠ, z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

2.4.5. Spolupráce s rodiči

Rodiče a mateřská škola jsou partneři, které spojuje jediný cíl a tím je dítě a jeho zdravý fyzický i psychický vývoj. Komunikace mezi rodinou a školou probíhá následujícími způsoby:

- **Individuálně** - probíhá denně během školního roku a jednotlivé otázky se řečí aktuálně v době, ve které nastaly
- **Písemně** – na začátku roku formou Zpovědníčku, ve kterém sdělí rodiče škole nejpodstatnější informace o dítěti, během roku anketami, dotazníky k aktuálním otázkám vzdělávání a provozu školy, informacemi na nástěnkách o plánovaných aktivitách a prostřednictvím webových stránek na kterých jsou vyvěšeny kutikulární i provozní dokumenty
- **Informativně** – schůzkami rodičů v červnu, září a k aktuálním otázkám (např. ŠVP) a při každodenních kontaktech rodičů a pedagogů
- **Osobně** – v rámci besídek, akademií, přednášek, výstav, rodinných dílen, oslav apod.
- **Prezentačně** – ve všech prostorách školy jsou vystavovány práce dětí
- **Publikačně** – prostřednictvím informací v regionálním i celorepublikovém tisku

Zapojujeme se do soutěží pro MŠ:

- místních
- regionálních
- celorepublikových

O dění v MŠ se rodiče a zákonní zástupci dětí průběžně dozvídají z nástěnek, vitrín u vchodu do školy, webových stránek. V budově mateřské školy mají možnost shlédnout práce svých dětí v šatně, na chodbách i ve třídě, nebo na vernisážích a při dnech otevřených dveří.

Učitelky pravidelně a průběžně informují rodiče a zákonné zástupce o průběhu a výsledcích předškolního vzdělávání jejich dítěte, a jeho osobnostním rozvoji.

2.4.6. Bezpečnost a ochrana zdraví dětí

2.4.6.1. V procesu předškolního vzdělávání

- Seznámení nově přijatých dětí s prostory mateřské školy a školní zahrady – září
- Vyvození a stanovení pravidel pro společné soužití ve třídách – září

- Poučení o pobytu na školní zahradě – režim pro využívání vybavení ŠZ, pískoviště, dětských vozidel, dětských přileb apod. – září, říjen
- Poučení dětí o způsobu pobytu mimo objekt MŠ a zahradu MŠ – vycházky do okolí MŠ – bezpečnostní vesty, terčíky apod. - září, říjen
- Poučení dětí o způsobu chování v hromadných dopravních prostředcích – aktuálně vždy před výletem, divadle apod.
- Poučení dětí při změně časového rámce dne nebo programu – aktuálně při konkrétní změně
- Poučení při změnách počasí – aktuálně
- Poučení o chování po aktuálních situace nebo příhodě – např. zranění dítěte, podle potřeby
- Vedení písemných záznamů v třídních knihách

2.4.6.2. Při mimořádných a nadstandardních aktivitách

- Ředitelka mateřské školy stanoví vždy před konkrétní akcí vedoucího pedagoga, který bude zodpovědný za BOZ dětí na akci. Další osoba bude kontrolovat počty dětí.
- Ředitelka MŠ stanoví osobu, která bude zodpovědná za organizační záležitosti – komunikace s ostatními subjekty, nákup a označení jízdenek, platby apod.
- Ředitelka MŠ stanoví konkrétní osoby a konkrétní děti, za které budou tyto osoby odpovídat tak, aby, pokud to bude možné, souhlasily s rozdělením dětí do tříd.

3. Vzdělávací obsah

3.2. Charakteristika vzdělávacího programu

Filozofie školy

„ Vše co umím, jsem se naučil v mateřské škole“

R. Fulghum

- PROŽITKOVÉ UČENÍ
- SPONTÁNNÍ HRA
- ŠŤASTNÉ A SPOKOJENÉ DÍTĚ

Školka pro dítě,

Optimálně podporovat a motivovat dítě ve všech potencialitách. Zaměřit se na všechny síly individua k jeho růstu, rozvoji, obohacování života, zvyšování autonomie a přijímání odpovědnosti.

jeho spokojenost a bezpečnost,

Vytvářet podmínky pro zdravý psychický a fyzický vývoj, pocit jistoty a bezpečí s ohledem na přirozené potřeby a správnou životosprávu.

hru a poznávání,

Nabízet cílevědomou, promyšlenou a plánovanou vzdělávací nabídku v řízených činnostech. Respektovat spontánní poznatky a neformální působení. Akceptovat dětskou hru jako krásnou přípravu k vážným věcem. Vzdělávat prožitkově a zkušenostmi.

a celoživotní vzdělávání.

Zajistit optimálně podporující a kvalitní předškolní vzdělávání, odpovídající jeho kritické důležitosti ve vývoji každého dítěte. Vyrovnávat případné nepříznivé vlivy, diagnostikovat je a redukovat, eliminovat odklady školní docházky.

Dlouhodobá koncepce rozvoje mateřské školy

Posláním naší MŠ je:

- Vytvářet pro děti vstřícné, estetické a podnětné prostředí
- Předávat a zprostředkovávat dětem základní životní zkušenosti v přirozeném prostředí ve skupině vrstevníků, cestou výchovy a vzdělávání, založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů.
- Respektovat a podporovat charakteristický duševní vývoj předškolních dětí, posilovat a povzbuzovat jejich sebedůvěru, rozvíjíme kladné citové vztahy, protože to vše je základem duševní pohody a vyrovnané osobnosti.
- Systematicky a všestranně připravovat děti na vstup do základní školy
- Předávat a zprostředkovávat dětem základní životní zkušenosti formou prožitků v přirozeném prostředí skupiny vrstevníků, založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů,

- Rozvíjet samostatnost, zdravé sebevědomí, sebejistotu a tvořivost dětí a tím vytvořit základy celoživotního vzdělávání.

Krátkodobé záměry

- Vytvářet zdravé životní postoje a návyky jako základ zdravého životního stylu a způsobu života,
- Podporovat psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoje jeho intelektu, řeči, jazyka a poznávacích procesů.
- Posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem – v rodině, v mateřské škole,
- Osvojit si poznatky a dovednosti související s podporou zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí,
- Vytvářet základy aktivních postojů a vztahů ke světu, k životu, ke kultuře a umění,
- Seznámit se s místem a prostředím, ve kterém děti žijí a vytvářet pozitivní vztah k němu,
- Rozšiřovat povědomí dětí elementárními poznatky o rozmanitosti, vývoji a proměnách přírody, kultury a techniky,
- Snaha pochopit, že lidská činnost může mít pozitivní, ale i negativní dopady na společnost a přírodní prostředí.

Školní vzdělávací program **HRAJEME SI CELÝ ROK**, má následující čtyři bloky:

- Jaro u nás
- Léto u nás
- Podzim u nás
- Zima u nás

Jednotlivé bloky se člení na měsíční témata, která jsou rozpracována do třídního vzdělávacího programu. Při plánování jednotlivých témat učitelky cíleně vyhledávají možnosti k prožitkovému učení. Třídní programy se průběžně doplňují, zohledňují individuální potřeby dětí na třídě.

U každého tématu je jasně daný dílčí cíl, který vychází z RVP a očekávané dílčí výstupy a včetně nabídky činností. Pedagogičtí zaměstnanci volí činnosti, které vzdělávají dítě dle jeho individuálních potřeb a možností, pokud možno vyváženě, tj. ve všech oblastech: biologické, psychologické, interpersonální, sociálně - kulturní a environmentální.

- učitelky při práci s tímto programem obohacují své nápady, náměty a motivační činnosti dostupnou literaturou v učitelské knihovně, které si zaznamenávají ve svých přípravných plánech
- učitelky smysluplně obohacují denní program dětí tak, aby čas prožitý v MŠ byl pro dítě radostí a zdrojem dobrých základů do života i vzdělávání

- učitelky se učí faktu, že nezbytnou součástí jejich práce je tvořivá improvizace a pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, neusilovat o naplňování dětské mysli novými a novými poznatky, ale probouzet v dítěti aktivní zájem a chuť naslouchat a objevovat

ŠVP respektuje hlavní cíle předškolního vzdělávání

- rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
- osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získávání osobní samostatnosti, schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Důraz je kladen na

- individuální přístup ke každému dítěti a jeho rozvoj,
- tvořivou a originální práci pedagogů,
- denní nabídku zajímavého programu pro děti (objevování a učení),
- uplatnění hry ve veškerých činnostech,
- vlastní aktivitu dětí pomocí prožitkového učení,
- respektování sociálního učení dětí a potřeb z rodiny,
- spolupráci pedagogů s rodiči, vytváření důvěry a příjemného klimatu.
- škola bude prakticky aplikovat environmentální výchovu a řešit problematiku posilování kontaktu dětí s přírodou. Zařízení bude rozmanitými způsoby utvářet postoje dětí i veřejnosti k přírodě, propagovat trvale udržitelný přístup k životu, rozvíjet citlivost a ohleduplnost k přírodě. Umožní prožití kontaktu s živými tvory, zařazované budou i aktivity zaměřené na ochranu životního prostředí, zdravý životní styl a poznávání lidových zvyků a tradic.
- Prevenci sociálně patologických jevů

3.2.Vzdělávací nabídka

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ (činnosti a příležitosti, které dětem vytváříme a nabízíme)

- lokomoční činnosti, míčové hry, sezónní činnosti, turistika
- manipulační činnosti s předměty, nástroji, náčiním, různorodým materiálem
- dechová, relaxační a uvolňující cvičení, prvky Jógy
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- pracovní a sebeobslužné činnosti
- osvojování návyků zdravého životního stylu
- poznávací činnosti o zdraví a lidském těle

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry
  - hry se slovy, slovní hádanky
  - společné diskuze a rozhovory, vlastní vyprávění
  - vyřizování vzkazů a zpráv
  - poslech čtených a vyprávěných pohádek a příběhů
  - návštěva divadelních a zábavných pořadů
  - dramatizace, recitace, zpěv
  - prohlížení knížek, vlastní vyprávění dle obrázků
-
- vstřícná komunikace, ohleduplné chování
  - společenské hry a aktivity
  - činnosti ve dvojicích a ve skupinách se vzájemnou pomocí
  - podpora dětských přátelství
  - společné řešení konfliktů
  - hry a činnosti podporující ohleduplnost, ochotu podřídit se druhému
-
- nabídka kultivovaného a pohodového prostředí
  - poznávání spravedlnosti, pravdy, upřímnosti
  - poznávání hodnoty lidské práce
  - společné hry a skupinové činnosti – námětové, konstruktivní a výtvarné hry
  - hry podněcující tvořivost a estetické vnímání
  - vytváření estetického prostředí dětskými pracemi
  - nabídka lidové slovesnosti, literatury, hudby
-
- poznávání přírody, kultury a techniky
  - sledování jevů a dějů v nejbližším okolí
  - manipulace a experimentace s různými materiály a surovinami
  - aktivity motivované hrou
  - pozorování a poznávání životního prostředí, prvky ekologie
  - pěstelské a chovatelské činnosti
  - péče o školní prostředí a školní zahradu
  - využívání encyklopedií
  - poučování o možném nebezpečí

Vzdělávací nabídka vychází ze Školního vzdělávacího programu „HRAJEME SI CELÝ ROK,“ a obsahuje tyto bloky:

1. PODZIM U NÁS
2. ZIMA U NÁS
3. JARO U NÁS
4. LÉTO U NÁS

a) Tematický blok: Podzim u nás

V tomto tematickém bloku by se měly děti seznámit s mateřskou školou, novými kamarády, zaměstnanci mateřské školy. Měly by poznat také nejbližší okolí mateřské školy. Dále by děti měly být seznámeny s charakteristickými znaky podzimu (počasí, tradice, oblékání, změny v přírodě, ovoce a zelenina, zvířata na podzim apod.). K podzimní tématice patří také péče o zdraví, zdravý životní styl a vytváření základních hygienických návyků, návyků správného stolování. Tematický blok by měl být časově vymezen od září do listopadu, ale jeho délka je také závislá na aktuálním počasí.

Cíle předškolního vzdělávání:

1. Dítě a jeho tělo

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

2. Dítě a jeho psychika

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení)
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry osobní spokojenosti)
- Získání relativní citové samostatnosti

3. Dítě a ten druhý

- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.

4. Dítě a společnost

- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.

5. Dítě a svět

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí, při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.

Očekávané výstupy:

1. Dítě a jeho tělo

- Správné držení těla
- Zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe, a své osobní věci, oblékat se svlékat obouvat apod.)
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- Mít povědomí po některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

2. Dítě a jeho psychika:

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách
- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si

(nového, změněného, chybějícího)

- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- Uvědomovat si své možnosti a limity (silné i slabé stránky)
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

3. Dítě a ten druhý:

- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Spolupracovat s ostatními
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma,
- v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

4. Dítě a společnost:

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.).
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat).
- Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

5. Dítě a svět:

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě v tomto prostředí doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí).
- Zvládat běžné požadavky na dítě kladené i jednotlivé praktické situace,

kteřé se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i

na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).

- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se můžeme ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).

Ozdravné činnosti:

- dbát na správné dýchání při pohybové zátěži
- pravidelná masáž chodidel při cvičení na masážních podložkách
- pravidelné procvičování motoriky rukou při cvičení s drobnými předměty
- hravé cvičení s vlastními plyšáky / podávání, houpání, pohazování /
- správné držení těla / pevné vtažené břicho a rovná záda / při cvičení na rehabilitačním míči /
- seznámení s overbally a možností jejich použití při cvičení
- procvičení hlubokého nádechu a dlouhého výdechu při foukání do pingpongového míčku v rovině
- masážní činnost molitanovým míčkem při cvičení dětí ve dvojicích
- nácvik pohybu vpřed a vzad v sedu na rehabilitačním míči, dbát na správné a pevné držení těla
- seznámení dětí s masážními cviky ve dvojicích i samostatně s měkkým overballem
- seznámení dětí s použitím masážních míčků s hroty pro masáž dlaní a chodidel
- dechová cvičení – hluboký nádech s dlouhým foukáním na lehký zavěšený předmět / papírový ptáček, lehký suchý list /
- dlouhý výdech pomalým foukáním do brčka se sklenicí s vodou
- seznámení s cvikem pro posílení břišního svalstva při použití rehabilitačního válce, nohy opřeny o válec, paže v týl, mírné zvedání hlavy

Tematické okruhy bloku Podzim u nás:

Činnosti: Budeme preferovat spontánní hry, které vhodně doplníme řízenými činnostmi, kterých se děti mohou, ale nemusí účastnit. Mohou zůstat ve funkci pozorovatele. Řízené činnosti vybíráme takové, které děti doposud neměl příležitost poznat a které je budou spojovat, např. zpěv za doprovodu klavíru, pohybové hry apod. Hodně činností budeme realizovat na zahradě, což je přirozené prostředí. Vycházky minimalizujeme. Seznamujeme děti s pravidly bezpečného pohybu v dětském prostředí. Naučíme se vzájemně pozdravit, říci si něco pěkného. Přirozeně vzniklé situace využijeme k tvorbě pravidel.

1. Září - Kdo všechno přišel do školky

1.1 Školka nás volá – vzdělávací nabídka

literární texty –

Jak šla koťátka poprvé do školky, Fr. Hrubín - Paleček a jeho kamarádi, Hurá do školky, Školky čas, L. Štíplová – Šla poštołka do školky

písně – Šípková Růženka, Ivánku náš, Kamarád, Zpívejme si.

pohybové hry – Pojdte děti do kola, Na peška

výtvarné činnosti – omalovánky Naše školka

1.2. Mám kamarády - vzdělávací nabídka

literární texty –

To jsou prsty, to jsou dlaně, Ve školce se máme rádi

písně – Mám, šáteček mám...

pohybové hry – Najdi kamaráda

výtvarné činnosti – modelování – Můj kamarád

1.3. Moje město, domov - vzdělávací nabídka

literární texty –

Kaštánek, Mraveneček, Večer u nás doma

písně – hymna ČR

pohybové hry – Stojí, stojí domeček

výtvarné činnosti – kreslení, malování – česká a kralupská vlajka

Činnosti: Budeme vycházet ze skutečností, které děti prožívají ve svém životě. Sběr ovoce, ořechů, kaštanů, brambor a zeleniny na vlastních zahrádkách. Jejich využití a zpracování. Staneme se pomocníky pana Podzima při zpracování nebo výtvarném využití přírodnin. Budeme žasnout nad barvami, které umí vytvořit a budeme pozorovat, čichat, hmatat, ochutnávat podzim všemi smysly.

2. Říjen - Sklížíme plody podzimu

2.1. Koulelo se, koulelo, červené jablíčko - vzdělávací nabídka

literární texty –

Fr. Hrubín – Foukej, foukej, Veršované pohádky, Padá listí

písně – Vlačstovičko, leť, Koulelo se, koulelo

pohybové hry – Mraveneček, Na tý louce zelený, Boudo, budku

výtvarné činnosti – pozorování ovoce, zeleniny, přírodnin, koláže z listí, otisky, modelování ježků

2.2. Na zahradě - vzdělávací nabídka

literární texty –

J. Seifert – Už krásný podzim, Padá listí, E. Petiška – O Jabloňce, O Ztracené hrušce, Z. Adla – 100 kapek

písně – Nechoď tam, přší tam

pohybové hry – Na vítr, Na barevné listy

výtvarné činnosti – pozorování počasí – kreslení dešťových kapek

3.2. Na poli - vzdělávací nabídka

literární texty –

Sova houká, Ježek v zimě, Kuřátko a obilí, O veliké řepě
písně – Dešťové kapičky

pohybové hry – Brambora

výtvarné činnosti – práce s hlinou

3.4. V lese - vzdělávací nabídka

literární texty –

Víly, skřítki a jiné lesní bytosti, Malý skřítek Podzimníček, Vzal si mrak

písně – V lese, jó v lese na jehličí

pohybové hry – Boudo, budko, Na příšeru

výtvarné činnosti – kreslení, malování, modelování – les, Dušičkový den – Dýňobraní – dlabání dýní

Činnosti: Budeme vycházet ze skutečnosti, že děti se již adaptovaly na prostředí mateřské školy. Navštěvují ji rády. Respektují pravidla, která si samy stanovily, a to vše jim pomohlo k vytvoření harmonického prostředí plného společné tvořivé činnosti. Poskytneme dětem možnost prožít si tradice, svátky a zvyky, které jsou ve společnosti už zakotveny.

3. Listopad - **Když padá listí**

3.1. Barevný podzim - vzdělávací nabídka

literární texty –

O Kaštánkovi, Červík Pepík, Honzíkova cesta

písně – Listopad, listopad; Vyletěl si pyšný drak

pohybové hry – Na mlhu

výtvarné činnosti – kreslení, malování, modelování kaštanů

3.2. Co umí vítr a déšť - vzdělávací nabídka

literární texty –

Pohádky z pařezové chaloupky, Barevné počasí

písně – Prší, prší

pohybové hry – Dešťové kapičky

výtvarné činnosti – dechová cvičení – rozfoukávání barev

3.3. Když kamarád stůně - vzdělávací nabídka

literární texty –

Polámal se mraveneček, Alenka stůně; Pohádky o bacilovi, Jak si Křemílek s Vochomůrkou vařili šípkový čaj

písně – Ach synku, synku

pohybové hry – Na lékaře, Hlava ramena, kolena, Na šáteček

výtvarné činnosti – pozorujeme a kreslíme věci denní potřeby

3.4. Moje tělo a zdraví - vzdělávací nabídka

literární texty –

J. Čapek – Jak pejsek nevěděl, co se jí a co ne;

písně – Vykročit rázně, Pochodují vojáci

pohybové hry – průpravná a zdravotní cvičení

výtvarné činnosti – kreslení, malování, okreslování – lidská postava

Tematický blok: Zima u nás

V tomto tematickém bloku by měly být děti seznámeny s charakteristickými znaky zimy (počasí, oblékání, tradice – vánoce, Mikuláš), dále také se zimními sporty, s tím co dělají zvířátka v zimě. Součástí tohoto tematického bloku by mělo být i karnevalové téma, Masopust, kde si děti procvičí barvy, tvary a postavy z pohádek. Podstatnou částí tohoto tematického bloku by mělo utužování rodinných vztahů, vztahů mezi lidmi, zdravá životospráva.

Tematický blok je opět vymezen měsíci prosinec – únor, ale opět je v některých částech závislý na aktuálním počasí.

Cíle předškolního vzdělávání

1. Dítě a jeho tělo

- Uvědomění si vlastního těla.
- Rozvoj užívání všech smyslů.
- Osvojení si poznatků o těle, jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.

2. Dítě a jeho psychika

- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.
- Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání.

3. Dítě a ten druhý

- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.).
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.

4. Dítě a společnost

- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládnout jeho změny.

- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.

5. Dítě a svět

- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Očekávané výstupy:

1. Dítě a jeho tělo

- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce).
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- Pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- Zvládnout základní pohybové dovednosti, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (pohybovat se ve sněhu, ledu).

2. Dítě a jeho psychika

- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.
- Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se).
- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.
- Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumím).
- Naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.).
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon).
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových a dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.
- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.
- Zorganizovat hru
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).

3. Dítě a ten druhý

- Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj, nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

4. Dítě a společnost

- Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých.
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s dopomocí)
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim, a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci co bylo zajímavé, co je zaujalo).

5. Dítě a svět

- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat).
- Přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.

Ozdravné činnosti

- nácvik krouživého pohybu v sedu na rehabilitačním míči, dbát na správné držení těla
- cvičení s měkkým overbalem v lehu s použitím cviků na masáž krční hrudní a bederní páteře, fixace páteře
- dechové cvičení pomocí brčka – pokus o přemístování lehounkého předmětu sáním
- procvičení hlubokého nádechu a postupného výdechu s vydáváním zvuku / hůůů, vííí apod. /

- seznámení s relaxačním cvikem „hadrová panenka, hadrový panáček“
k uvolnění svalstva
- používání masážních míčků k masáži dlaní a chodidel
- relaxační hluboké dýchání v lehu na zádech v prostředí po aplikaci vonného eukalyptového spreje
- dechové cvičení – hluboký nádech nosem, krátký silný výdech ústy /rozfoukávání papírových kuliček-sněhová vánice /
- dechové cvičení – hluboký nádech nosem, dlouhý lehký výdech ústy / foukání do papírových kuliček, foukání do dlaní -zahřívání /

Tematické okruhy bloku Zima u nás:

Činnosti: Budeme vycházet ze skutečností, že v každé rodině jsou jiné zvyky a tradice v čase adventu. Umožníme dětem, aby se o ně podělily a mohly si tak přinést s sebou do školky kus domova. Poskytneme dětem pocit sounáležitosti a prožijeme s nimi radost s dárků, ale i z obdarování.

1. Prosinec – **Těšíme se na Ježíška**

1.1. Když k nám přijde Mikuláš - vzdělávací nabídka

literární texty –

M. Holas – Abeceda; H. Jelínková - Obrázkové písničky, Za pohádkou pohádka – Čert, Barborka; Mikuláš ztratil plášť

písně – Mik, Miku, Mikuláš, Byla jedna Káča

pohybové hry – Na čerta, Čertí rej

výtvarné činnosti – malování Mikulášů, andělů a čertů

1.2. Těšíme se na Vánoce - vzdělávací nabídka

literární texty –

Strašidýlko Kamilek – Jak pekli vánoční cukroví; Z. Malinský – Vánoční pohádky; A. Lindgrenová – Vánoční příběhy; Vánoční zvoneček

písně – koledy; Bum, bum, ratata

pohybové hry – Na andělíčka

výtvarné činnosti – stříhání, lepení řetězů, výroba přáníček

1.3. Dárky pro radost - vzdělávací nabídka

literární texty –

A. Lindgrenová – Děti z Bulerbinu

písně – Vánoční stromeček

pohybové hry – Na zvoneček

výtvarné činnosti – výroba dáreků

1.4. Jdeme z pohádky do pohádky - vzdělávací nabídka

literární texty –

F. Hrubín – 2x7 pohádek, Špalíček veršů a pohádek; E. Petiška – Pohádkový dědeček; B. Němcová, K. J. Erben - České pohádky

písně – Z pohádky do pohádky

pohybové hry – Kouzla, čáry, máry

výtvarné činnosti – kreslení dojmů z pohádek

Činnosti: Průvodem městem v převleku králů si připomeneme tradici Tříkrálové koledy. Prostřednictvím pohádky uvedeme děti do zimy, budeme vycházet z aktuálního počasí. Pozorovat, zkoumat a dělat pokusy s vodou ve všech skupenstvích. Budeme se otužovat při hrách se sněhem. Budeme dbát na bezpečnost při sáňkování a bobování.

2. Leden – Paní Zima jede

2.1. Zimní hry a sporty – vzdělávací nabídka

literární texty –

Na sjezdovce zrána, Eskymáci to jsou máci;

písně – Sněží, sněží; Máme doma sněhuláka; Eskymák

pohybové hry – klouzání, lyžování, koulování

výtvarné činnosti – výroba sněhových vloček, koulí; kreslení, vystřihování, skládání a lepení sněhuláka

2.2. Příroda kouzelnice - vzdělávací nabídka

literární texty –

Sněžka; V. Čtvrtek – Jak Vochomůrka vynalezl sněhovou kouli; Z. Miler – Krtek a sněhulák

písně – Bude zima, bude mráz

pohybové hry – Na Mrazíka

výtvarné činnosti – pozorování skupenství vody, malování na sklo

2.3. Hrajeme si se slovíčky - vzdělávací nabídka

literární texty –

O. Kabele – Brousek pro tvůj jazýček; jazykolamy, říkanky, rozpočítadla, rýmovačky

písně – Ententýky; Ene bene

pohybové hry – Na kouzelníka; Hádej, kdo jsem

výtvarné činnosti – skládání obrázků

2.4. Zápis do školy - vzdělávací nabídka

literární texty –

E. Petiška – Martínkova čítanka

písně – Postavil jsem sněhuláka

pohybové hry – Na obra a na Palečka

výtvarné činnosti – grafomotorické cviky, uvolňování ruky

Činnosti: Užívat si možností převlékat se a měnit podoby i role. Prožívat a poznávat svět prostřednictvím hudby a tance. Vychutnávat si bohatý jídelníček. Prostřednictvím svátku sv. Valentina projevovat své city k rodině i kamarádům. V maskách si užít karnevalového veselí.

3. Únor – **Ten dělá to a ten zas tohle**

3.1. Co děláme celý den a celý rok - vzdělávací nabídka

literární texty –

J. Čapek – Jak pejsek s kočičkou pekli dort; Císařův pekař a pekařův císař

písně – Zpíváme si celý den – při hře, práci, před spaním -
opakování známých textů písní

pohybové hry – Hrajeme si na ... ježky, sněhuláky...

výtvarné činnosti – kreslíme, vybarvujeme, modelujeme,
malujeme, experimentujeme

3.2. Dospěláci v práci - vzdělávací nabídka

literární texty –

E. Kulhánková – Řemesla ve hře, písní a tanci

písně – Jede, jede poštovský panáček; Šili ševci

pohybové hry – Na pošťáka, sestřičku, popeláře,
prodavačku...

výtvarné činnosti – výroba kostýmů a doplňků pro
námětové hry

3.3. Kniha – můj kamarád - vzdělávací nabídka

literární texty –

Rok v mateřské škole; Náš svět - encyklopedie

písně – Kamarád, kamarád...

pohybové hry – Hádej, kdo jsem

výtvarné činnosti – prohlížení ilustrací

3.4. Masopust a karneval - vzdělávací nabídka

literární texty –

Koblihové dostihy;

písně – Vynášení Morany; Karneval

pohybové hry – Na mořanu, Na smrtku

výtvarné činnosti – výroba těsta, pečení; výroba masek

Tematický blok: Jaro u nás

V tomto tematickém bloku budou děti seznámeny s charakteristickými znaky jara (počasí, tradice velikonoce), zejména se změnami v přírodě (rostliny, květiny, zvířata a jejich mláďata apod.) Dalším tématem by mělo být seznámení s knihou. Děti by se měly dovědět a rozšířit si poznatky o naší planetě, svém rodném městě, rodině a svých rodičích. Jedním z témat by měla být doprava a bezpečnost dětí. Předškoláci budou připravováni na školu.

Tento tematický blok by měl probíhat od března do května, je možno přizpůsobit jej aktuálnímu počasí.

Cíle předškolního vzdělávání

1. Dítě a jeho tělo

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti.

2. Dítě a jeho psychika

- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla).
- Rozvoj schopnosti sebeovládání
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.

3. Dítě a ten druhý

- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
- Rozvoj kooperativních dovedností.

4. Dítě a společnost

- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat.
- Rozvoj společenského i estetického vkusu.

5. Dítě a svět

- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Očekávané výstupy:

1. Dítě a jeho tělo

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, ve vodě, písku apod.).
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej pokynu.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku, (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji).

2. Dítě a jeho psychika

- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku).
- Sluchově rozlišovat začáteční slabiky a hlásky ve slovech.
- Poznat a vymyslet ve slovech jednoduchá synonyma.
- Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci.
- Sledovat očima zleva doprava.
- Poznat některá písmena a číslice, popř. slova.
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.).
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi, apod.).
- Chápat elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok).
- Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.
- Vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují, (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
- Být citlivé ke vztahu k živým bytostem, k přírodě, k věcem.

- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním.

3. Dítě a ten druhý

- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a
- respektovat je.
- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a
- ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).

4. Dítě a společnost

- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
- Odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu).
- Chránit se před nežádoucím chováním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají).
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus.

5. Dítě a svět

- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí.
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všít si nepořádků a škod, upozornit na ně.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

Ozdravné činnosti:

- procvičování nádechu do břicha v lehu na zádech
- procvičování klenby nohou pomocí cviků s malým molitanovým míčkem / ve stoje, vsedě
- používání overballových míčů k posílení svalstva jednotlivých částí těla
- dechové cvičení – dlouhé foukání brčkem do sklenice s vodou
- dechové cvičení – správné hluboké dýchání po zátěžovém cvičení
- používání měkkých overballových míčů k masážnímu cvičení jednotlivých částí těla
- dechová cvičení – prodlužování fáze nádechu a výdechu / motivace-čicháme ke kytičce, nafukujeme papírový pytlík nebo balonek

Tematické okruhy bloku Jaro u nás:

Činnosti: Prostřednictvím prvních známek jara v přírodě budeme učit děti chápat rozdíly mezi zimou a jarem. Společně s dětmi budeme hledat odpovědi na otázky typu: Co je to rovnodennost? Co nás na jaře čeká? Jak se chová příroda? Můžeme jí pomoci?

1. Březen – **Jak se rodí jaro**

1.1. Když jaro ťuká - vzdělávací nabídka

literární texty –

D. Krolupperová - Dráček Mráček – Jak dráček Mráček objevil první sněženko; V. Čtvrtek – Jak Křemílek a Vochoomůrka zasadili semínko; Po zimě, Kaluže, Sněženko

písňe – Jaro, jaro

pohybové hry – Co všechno musí udělat jaro?

výtvarné činnosti – rozpouštění barvy ve vodě

1.2. Jaro v trávě - vzdělávací nabídka

literární texty –

Jaro, jaro, kde se vzalo; Přišlo jaro do vsi, První sněženko

písňe – Slepíčko má

pohybové hry – Na kuřátka, slepičky, zajíčky

výtvarné činnosti – pozorování a zobrazování přírody na zahradě

1.3. Jaro na zahradě - vzdělávací nabídka

literární texty –

Žížala Júlie; Malý zahrádkář; A. Augerová – Obrázky z naší zahrádky

písně – Na jaře, na jaře; Travička zelená; Šel zahradník

pohybové hry – Na broučky, Na žížaly

výtvarné činnosti – vystřihování trávy, modelování brouků

1.4. První jarní den – Morana - vzdělávací nabídka

literární texty –

Malované počasí; Rok v MŠ; J. Kahoun – Včelí medvídci od jara do zimy

písně – lidové písně a halekačky

pohybové hry – Vynášíme Moranu -průvody

výtvarné činnosti – malování Morany

Činnosti: Sledujeme, jak se příroda po zimě mění, všímáme si kvetoucích rostlin a stromů, vnímáme postupně sílí sluneční paprsky. Upevníme si znalosti o domácích zvířatech. Zamyslíme se nad sounáležitostí s naší Zemí, oslavíme Den Země. Užijeme si tradiční průvod obcí završený pálením čarodějnic na zahradě.

2. Duben – **Aprílové skotačení**

2.1. Barvíme vajíčka - vzdělávací nabídka

literární texty –

písně – Slepičko má

pohybové hry – Na zkažené vejce

výtvarné činnosti – výroba vajec

2.2. Domácí zvířata a jejich mláďata -

výtvarné činnosti – modelování domácích zvířat

literární texty – vzdělávací nabídka

L. Štíplová – Byla jednou koťata; Kočko, kočko, kočkatá;
Koza běží uličkou; O koťátku, které zapomnělo mňoukat

písně – Když jsem husy pásala, Halí belí, Skákal pes

pohybové hry – Na zvířátka

2.3. Zvířata ve volné přírodě - vzdělávací nabídka

literární texty –

encyklopedie o přírodě; Včelí medvídci

písně – Zajíček své jamce; Pučmeloud

pohybové hry – Na zajíčka

výtvarné činnosti – malování, kreslení volně žijících zvířat

2.4. Čarodějnice, kouzla, čáry, máry - vzdělávací nabídka

literární texty –

Malá čarodějnice

písně – Pět ježibab

pohybové hry – Na čarodějnici

výtvarné činnosti – výroba čarodějnických lektvarů a kostýmů

Činnosti: Učíme se vnímat, kdo všechno patří do širší rodiny. Poznáváme naši obec a místa, kde bydlíme. Připravujeme dárky pro rodiče k oslavě Dne rodiny a na rodinnou besídku. Otevíráme řeku Vltavu a doprovodíme tuto oslavu kruhovým tancem se zpěvem.

3. Květen – Pohoda doma i na zahradě

3.1. Naše maminka má svátek - vzdělávací nabídka

Literární texty –

M. Lukešová. Přání mámě k svátku; Klíček,

Filka, Malý zahrádkář, Rok v MŠ-Kdy je maminka nekrásnější

písně – Když všechno kvete; Máma, ty jsi moje máma...

pohybové hry – Na maminku

výtvarné činnost – zkoumáme a malujeme svou mámu

3.2. Máme se rádi s tátou a mámou- vzdělávací nabídka

Literární texty –

Naše rodina a co to znamená

písně – Táto, mámo v komoře, pokoji, ve sklepě, na půdě,
počítači je myš ...

Rodič čtou dětem pohádky před spaním

pohybové hry – Tančí celá rodiny

výtvarné činnosti – malujeme, kreslíme a modelujeme se

3.3. Jak je barevná kvetoucí příroda

S míčem, kostkou, písničkou - vzdělávací nabídka

Literární texty -

Míček Flíček, Kostička Tonička, Písnička Anička

písně – Když jsem si kanafasku koupil; Červená se, line záře;

pohybové hry – Na oheň, Na barevná kola

výtvarné činnost – pozorujeme a kreslíme to, co vidíme

v přírodě kole sebe

Tematický blok: Léto u nás

Tento tematický blok je nejkratším tematickým blokem. Bude realizován v měsíci červnu a dá se z něj vycházet i v prázdninových měsících při tvorbě prázdninových TVP.

V tomto bloku se volně naváže na tematiku planety Země a děti budou seznámeny s různými národy a s odlišnostmi jednotlivých kultur, s tím že svět je plný dětí. Děti budou připravovány na prázdniny, které je čekají. Předškoláci budou dále připravováni na školu.

Cíle předškolního vzdělávání

1. Dítě a jeho tělo

- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.

2. Dítě a jeho psychika

- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.

3. Dítě a ten druhý

- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- Pěstování pozitivního chování ve vztahu k druhým

4. Dítě a společnost

- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.

5. Dítě a svět

- Poznávání jiných kultur.
- Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám

Očekávané výstupy:

1. Dítě a jeho tělo

- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku, (zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou)

2. Dítě a jeho psychika

- Utvořit jednoduchý rým.
- Sluchově rozlišovat koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Chápat slovní vtip a humor.
- Poznat a vymyslet ve slovech jednoduchá homonymy a antonyma.
- Poznat napsané své jméno.
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady.
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Rozhodovat o svých činnostech.
- Uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání).
- Rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) i cizím prostředí.
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost náklonnost).
- Snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod).

3. Dítě a ten druhý

- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i jiné dítě).

4. Dítě a společnost

- Mít elementární povědomí o existenci různých kultur v naší společnosti.

5. Dítě a svět

- Mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích.

Ozdravné činnosti:

- sledovat správné držení těla / vytažení z pasu, vtažení břicha/
- uvolňování hrudní a bederní páteře při cvičení
- střídání relaxace s procesem správného dýchání

Tematické okruhy bloku Léto u nás:

Činnosti: Více času trávíme na školní zahradě při sportovních činnostech, ve kterých budeme rozvíjet fyzickou zdatnost a pohybovou koordinaci. Podpoříme rozvoj fantazie četbou. Na celodenním výletě ke Dni dětí se dostaneme do pohádky.

1. Červen – **Objevujeme svět kolem nás**

1.1. Slavíme svátek všech dětí - vzdělávací nabídka

Literární texty –

Děti mají svátek; Vandrování po planetě zemi; Žirafa a listy; Pilné včelky

písně – Jaro, léto, podzim, zima

pohybové hry – Na schovávanou, Škatulata, škatulata

výtvarné činnost – zkoumáme a malujeme sami sebe

1.2. Planeta Země - - vzdělávací nabídka

Literární texty –

Levá, pravá; Jak se děti neuměly spočítat

písně – Na chodníku

poh. hry – Závodí kolem země; taneční improvizace

výtvarné činnost – modelujeme planetu zemi

1.3. Voda - vzdělávací nabídka

Literární texty-

Voda, voda, vodička; Jak slepička běžela pro vodu.,

O. Pavel – Jak sem prodal rybník

Píseň – Voda, voděnka;

pohybové hry – Na vodu a její obyvatele

výtvarné činnost – pokusy s vodou

1.4. Těšíme se na prázdniny - vzdělávací nabídka

Literární texty –

Hurá na prázdniny; U vody; F. Hrubín-Kuřátko a
a obilí; Z. Miler – Krtek a raketa

písně – Léto, léto mí

pohybové hry – na zahradě, u řeky, v lesíku

výtvarné činnost – pozorování léta

3.3. Cíle, kompetence a výstupy jednotlivých vzdělávacích oblastí – integrovaných bloků

První tematický blok – Podzim u nás, který se bude realizovat na prvních třech měsících školního roku má za cíl adaptaci na mateřskou školu, třídu, učitelku a vrstevníky. Orientuje se na interpersonální vzdělávání, rozvíjí komunikativní, sociální a personální kompetence a očekávaným výstupem je utvoření vztahu dítěte k ostatním dětem a dospělým. Dále se v tomto bloku bude rozvíjet učení a poznávání dítěte v environmentální vzdělávací oblasti. Budou se tak rozvíjet kompetence k učení a předpokládaným výstupem bude založení podvědomí dítěte o okolním světě a děním v něm. Stejnou měrou bude tento blok rozvíjet samostatnost, uvědomění si vlastního já. Zaměřuje se na rozvoj duševní pohody a psychické zdatnosti a odolnosti. Výstupem budou občanské a činnostní kompetence. V neposlední řadě bude rozvíjen hodnoty lidské společnosti a zabývat se sociálně-kulturním vzděláváním. Tím bude rozvíjet komunikativní kompetence a kompetence k řešení problémů. Očekávaným výstupem opak bude uvedení dítěte do společnosti ostatních lidí a jeho povědomí o řádu světa, který mu zprostředkují lidové zvyky a obyčeje.

Druhý tematický blok – Zima u nás, který se bude realizovat v měsíci prosinci, až únoru bude zařazeno rozvíjení dítěte pomocí činnostního učení. Bude rozšiřovat biologickou a environmentální oblast a bude základem pro rozvoj činnostních kompetencí a kompetencí k učení. Očekávaným výstupem bude tělesná a pohybová zdatnost a základy odpovědného postoje dítěte k životnímu prostředí. Psychologické a interpersonální cíle bude sledovat prostřednictvím znovuobjevování kouzla tradic spojeného s fantazií v pohádkách. Ty budou základem pro rozvoj komunikativních a sociálních kompetencí. Očekávaným výstupem bude rozvoj verbálních i nonverbálních schopností dítěte a to jak receptivních, tak produktivních. A vytváření prosociálních postojů tolerance, respektu, sociální citlivosti a přizpůsobivosti.

Třetí tematický blok – Jaro u nás, který bude realizován v období března, až května bude opět zacílen na rozvoj poznání dítěte, ale z globálního hlediska a na podkladě biologických a environmentálních vzdělávacích oblastí. Bude tedy rozvíjet kompetence k učení a

výstupem bude vytvoření povědomí dítěte o sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou a s planetou Zemí. Také se bude dílem vracet k předchozím sociálním a personálním kompetencím, ale na vyšší úrovni a dílem přispívat k dalšímu osvojování hodnot lidské společnosti pomocí tradic. Výstupem bude přirozené navazování kontaktů s dospělými, komunikace s ostatními dětmi. Seznamování se se světem kultury a umění.

Čtvrtý a nejkratší tematický blok – Léto u nás, realizovaný v červnu, ze kterého se dá vycházet i pro případnou přípravu Letního prázdninového programu rozšiřuje biologickou a psychologickou vzdělávací oblast a vrací se i k interpersonální oblasti. Hodnotí sociálně-kulturní i environmentální vzdělávání. Podporuje kompetence k řešení problémů, komunikativní a sociálně-personální kompetence, Očekávaným výstupem bude plná samostatnost a sebeobslužnost dítěte, rozvinuté poznávací funkce, respektování osobnosti dítěte, jeho práv i povinností. Znalost pravidel soužití a úcta k životu ve všech jeho formách.

3.4. Realizační a časový plán

Školní vzdělávací program je vypracován na tříleté období. Třídní vzdělávací programy na období jednoho roku a jsou rozčleněny na jednotlivé tematické celky, týdny tak, aby byly v průběhu celého roku naplňovány rámcové cíle:

- Rozvoj dítěte a jeho učení a poznávání
- Osvojování hodnot základních hodnot naší společnosti
- Získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

4.1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Mateřská škola respektuje individuální možnosti každého dítěte a vzdělává i děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí takové dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje podpůrná opatření. Podpůrná opatření se na základě vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí a žáků nadaných, v platném znění, dělí podle organizační, pedagogické i finanční náročnosti do pěti stupňů. Podpůrná opatření 1. stupně stanovuje mateřská škola a MŮŽE k nim zpracovávat Plán pedagogické podpory (PLPP), pokud nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte při vzdělávání. Podpůrná opatření vyšších stupňů (2. - 5.) stanovuje školské poradenské zařízení, které mateřské škole doporučí nebo NEDOPORUČÍ vyhotovení Individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Mateřská škola realizuje podpůrná opatření a to nejen volbou vhodných vzdělávacích metod a prostředků, ale také uplatněním profesionálního přístupu pedagogů i ostatních zaměstnanců. Zároveň mateřská škola navazuje úzkou spolupráci se

zákonnými zástupci, kterým předává potřebné informace. Pokud zákonný zástupce dítěte neposkytne mateřské škole informovaný souhlas s vypracováním IVP, tak toto podpůrné opatření škola neposkytuje. Podpůrné opatření v podobě asistenta pedagoga poskytuje mateřská škola formou práce se všemi dětmi třídy, přičemž asistent nevykonává činnosti, které přísluší pedagogovi. Hlavním záměrem je, vytvořit co nejvyšší míru nezávislosti dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami na individuální asistenci a jeho zapojení do sociálních vztahů ve třídě.

4.2. Vzdělávací podmínky a systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Vzdělávací podmínky předškolního vzdělávání dětí s potřebou podpůrných opatření, jsou stanoveny tak, aby odpovídaly individuálním potřebám každého jednotlivého dítěte. Plánovaná vzdělávací nabídka je diferencovaná a to jak v obsahu, formách i metodách. Při osvojování dovedností je kladen důraz na samostatnost a sebeobsluhu při oblékání, osobní hygieně a stravování. Mateřská škola snižuje počet dětí ve třídě, do které je zařazeno dítě s potřebou podpůrných opatření a v případě, že jsou vyššího, než prvního stupně, zajišťuje asistenta pedagoga.

Mateřská škola stanovuje pravidla a průběh podpory, realizace a vyhodnocení Plánu pedagogické podpory dítěte s potřebou podpůrných opatření v 1. stupni.

Mateřská škola stanovuje pravidla a průběh podpory, realizace a vyhodnocení Individuálního vzdělávacího plánu pro dítě s potřebou podpůrných opatření ve 2. a vyšším stupni.

4.3. Vzdělávací podmínky pro děti s odlišným mateřským jazykem

Organizace vzdělávání ve skupinách pro jazykovou přípravu

(1) Pokud počet dětí, které jsou cizinci a pro které je předškolní vzdělávání povinné, je alespoň 4 děti v jednotlivém místě poskytování vzdělávání, v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogický program a kde má škola zázemí, ředitel mateřské školy zřídí skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání (dále jen „jazyková příprava“) zvlášť pro jednotlivá místa poskytovaného vzdělávání, v případě lesní mateřské školy zvlášť pro jednotlivá území.

(2) Mateřská škola dětem ve skupině poskytuje jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně.

(3) Skupina pro jazykovou přípravu má nejvýše 8 dětí podle odstavce 1. Další skupinu pro jazykovou přípravu lze zřídit, pokud je do dosavadní skupiny zařazeno 8 dětí podle odstavce 1.

(4) Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu jiné děti než uvedené v odstavci 1, a to i do vyššího počtu než 8 dětí, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy dětí podle odstavce 1.“

Jak dítě podpořit?

- a) Používat komunikační kartičky
- b) Mluvené slovo doprovázet gesty, navazovat oční kontakt, dítě musí vidět obličej pedagoga
- c) Používat krátká sdělení
- d) Sdělení opakovat stejnými výrazy
- e) Pokud dítě nerozumí, přeformulovat sdělení
- f) Mluvit o tom, co je tady a teď
- g) Dodržovat stálý režim dne, upřednostňovat opakující se činnosti
- h) Spolupracovat s rodinou – doporučit rodičům sledovat doma české pohádky
  - zavést zážitkový deník
  - zajímat se o genezi rodiny

5. Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola využívá všech potencialit každého dítě, a i když si je vědoma, že předškolní věk je věkem nerovnoměrného, skokového, vývoje a identifikace nadání je složitá, přesto si při pozorování dětí všímá následujících projevů, které by mohly být známkou nadání. Tyto projevy podporuje, ale neakceleruje.

1. Má rádo aktivity v přírodě
2. Zajímá ho, jak a proč věci fungují
3. Žije ve svém vnitřním světě – musí se probouzet, nestihne udělat to, co ostatní děti
4. Rádo si prohlíží knihy
5. Nesnáší změny
6. Je schopno ostatním vysvětlit podstatu problému
7. Strhává na sebe pozornost, ptá se, komentuje, vysvětluje
8. Nepotřebuje informace opakovat
9. Odmítá dělat to, co považuje za nedůležité
10. Diskutuje s učitelkou
11. Ve třídě je oblíbeno
12. Není schopno se rozhodnout
13. Používá přesné termíny
14. Je individualista, jakoby nevnímá ostatní
15. Dobře kreslí a maluje
16. Má rádo náročnější úkoly
17. Rozumní i dospělému humoru
18. Je netrpělivé, když jsou ostatní pomalí
19. Má cit pro emoce druhých
20. Zajímá ho estetická stránka věci

6. Vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Předškolní vzdělávání je možné organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání je nezbytné modifikovat pro specifické období života dítěte od 2 do 3 let.

6.1. Věkové zvláštnosti dětí od dvou do tří let

Ve *fyziognomickém* vývoji dítěte ve věku od dvou do tří let je patrné, že se tělesný růst postupně zvolňuje. Dolní končetiny dítěte mají tvar písmene O nebo X. Na chodidlech je viditelný tukový polštář. Mění se proporce dětského těla, dítě se stává souměrnější. Pokračuje osifikace kostry a zdokonaluje se funkce všech orgánů. Díky tomu se zvyšuje fyzická zdatnost dítěte. Dvouleté dítě stráví většinu svého času v pohybu. Pohyb = život. Pokud nemá dítě příležitost a dostatek prostoru k pohybu, není přirozeně aktivní a jeho vývoj je omezen. Z hlediska hrubé motoriky je možné konstatovat, že dítě mezi 2 – 3 rokem života již dobře chodí, protože je schopné používat rozkročený postoj, který vede k větší stabilitě. Z hlediska bezpečnosti se už dokáže vyhnout překážkám nebo se podržet zábradlí nebo zdi. Přesto, a to je důležitý podnět pro pedagoga, potřebuje pomoc, oporu a to nejen fyzickou, ale i psychickou. Pozitivní ohodnocení jeho obratnosti a samostatnosti ve zvládání překážek, mu poskytuje nejen psychickou oporu, ale dodává i odvalu. Dvouleté dítě se, i díky způsobu chůze pata-špička, dokáže držet poměrně vzpřímeně, ale břicho má stále vystouplé. V oblasti jemné motoriky zvládá stavět kostky na sebe a čmárat bezobsažnou čáranici. Udrží hrneček, ale při pití se polije nebo jeho obsah vylije.

U dítěte mezi 2 a 3 rokem věku se zvyšuje výkonnost centrálního nervového systému, což reprezentuje prodloužení doby bdění. Dítě se v tomto věku snáze přizpůsobuje novým podmínkám.

V oblasti *sebeuvědomování* dochází k postupnému osamostatňování v řadě činností, přesto ale přetrvává potřeba blízké osoby. Dítě je závislé na matce nebo na jiné prvotní osobě. Kolem 2 roku věku už dítě nepotřebuje opakovat interakci s matkou či jinou prvotní osobou pro upevnění oddělní opakování. Objekt prvotní osoby se ustálil a dítě je schopné citově ustát nějaký čas osamostatnění. Aby dítě takovou individualizaci ustálo, musí být dostatečně spojeno s rodiči. Jen tak zažije pocit jistoty, že se po nějaké době oddělení k sobě zase vrátí. Mezi druhým a třetím rokem věku života si dítě umí prosadit vlastní přání, která se neohlížejí na následky a mohou být v rozporu s vůlí dospělých. U dítěte se, podle P. Říčana (2004), začíná utvářet a rozvíjet svědomí. Jisté obavy ze selhání omezují dítě v otázce pokusů a zkoušení hranic. Ty jsou ale překonány postupným rozvojem jeho vlastní identity, který končí prvním obdobím vzdoru, která nastupuje kolem 3 roku života dítěte. Období vzdoru trvá tím déle, čím více pozornosti je dítěti věnováno, nebo čím víc příkazů dostává.

Kromě vývoje attachmentu, tedy základního vazebného pouta k matce nebo jiné prvotní osobě, je pro vstup dítěte do vzdělávací instituce také důležitý jeho vztah k vrstevníkům. Zejména ve hře se projevuje, zda dítě má či nemá sourozence, protože při hře s vrstevníkem, která pro něj začíná být zajímavější než hra s dospělým, vstupuje do jiných sociálních kontaktů a zároveň si ověřuje pravidla. Na druhé straně současná rodinná výchova mnohdy odděluje sourozence, takže příležitost ke společné hře a utváření sociálních dovedností poskytuje dítěti právě mateřská škola. Učitelka mateřské školy si musí uvědomovat, že přesto, že dítě navazuje sociální kontakty s vrstevníky, její přítomnost je pro rozvoj a upevňování těchto nových sociálních vztahů nezbytná. Role předškolního pedagoga je empaticky reagovat na signály, které dítě vysílá, vytvořit si s ním vztah a ten v interakcích s ním postupně formovat.

Nejpodstatnějšími prvky psychosociálního rozvoje dítěte od 2 do 3 let jsou rozvoj jeho *osobnosti, osamostatňování a osobní iniciativy*.

Pokud se týká *pohybového vývoje*, proniká dítě čím dál tím více do svého okolí, a to především díky zvýšené touze po pohybu. Lépe udrží rovnováhu, zvládá a má v oblíbené chůzi po schodech. Dokáže vykopnout míč z místa, chytá koulející se míč, podává a přijímá předměty, tahá a tlačí hračky. Dítě ve věku od 2 do 3 má vyhledává pohyb se zpěvem, stavění kostek na sebe a navlékání kroužků nebo kuliček.

Rozumový vývoj se projevuje zkoumáním prostoru a manipulací s předměty, při které se dítě soustředí na jejich nápadné vlastnosti. Dítě rádo rozebírá skládací hračky, otevírá a zavírá předměty, točí jimi, čmárá po papíru, poznává a pojmenovává realisticky vypoodobněná zvířata a ukazuje vlastní části těla. Rozvoj řeči se projevuje používáním dvouslovných vět. Významně se zlepšuje výslovnost, až na některé obtížněji vyslovitelné hlásky (r, l, k, a sykavky). Zdokonalení artikulace souvisí s rozvojem sluchového vnímání a lepší výkonností řečového aparátu. Dítě začíná vnímat hudbu a slovo jako umělecký prostředek. Řeč je zcela propojená s myšlením a proto hraje rozhodující úlohu v jeho vývoji. Ve vývoji řeči nastupuje tzv. *fáze flexe*, ve které si dítě osvojuje ustálená jazyková schémata, jako např. skloňování a časování. Dochází i k rozvoji slovní zásoby a obohacování dětského slovníku. Výrazně se zvyšuje slovní zásoba a to 3 - 4 krát, oproti 2 roku věku. Dítě disponuje a používá 1 000 – 1 200 slov. Slovní zásoba se rozšiřuje především nápodobou řeči dospělého, tedy opakováním slyšených výrazů, mnohdy i bez porozumění jejich obsahu. Nezačne-li dítě mluvit, je na místě odborné vyšetření. V oblasti *návyků* se upevňují sebeobslužné prvky. Dítě jí samo lžičkou, pije z hrníčku, ale dokrmování je potřebné. Dítě si svlékne některé části oděvu, umí rozepnout knoflíky nebo zip, spolupracuje při oblékání a mytí, používá nočník i toaletu, ale během spánku se ještě může znečistit.

6.2. Identifikované potřeby dětí od dvou do tří let

Postupnost práce

Stávající stav. Kmenově jsou sice v současnosti v jedné třídě mateřské školy dvě učitelky, ale nemusí mít obě plný úvazek. Překrývají se většinou jen na pobyt venku, protože § 5 odst. 2 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, v platném znění, stanoví, že k zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo území mateřské školy smí na jednoho pedagogického pracovníka připadat nejvýše 20 dětí. V režimových opatřeních jednotlivých mateřských škol jsou k některým výchovným a pečujícím činnostem, jako je např. převlékání, využívání provozní zaměstnanci, zvláště u nejmenších dětí a v zimních měsících, ale to není koncepční přístup. Provozní zaměstnanec má v náplni práce především péči o dítě, které se znečistí nebo zraní tak, aby se pedagog mohl věnovat ostatním dětem ve třídě.

Identifikované potřeby. Postupný způsob práce podporuje výchovně – vzdělávací proces, protože ten se neuskutečňuje jen formou vzdělávací nabídky a v hlavní výchovně - vzdělávací činnosti, ale v celém časovém rámci dne. Při příležitostech jako je sebeobsluha, hygiena, stravování, příprava na odpočinek vzniká přirozená příležitost k individuálnímu kontaktu mezi dítětem a učitelkou. Navíc postupný způsob práce odstraňuje čekání dětí a přispívá ke klidnějšímu průběhu dne.

Přijímání dětí

Stávající stav. Při příchodu do mateřské školy a rozhovoru s rodičem, je přítomna jen jedna učitelka. Vzhledem k tomu, že není možné domluvit se s rodiči, aby děti přiváděli postupně, bývá v některých okamžicích šatna přeplněná a spěch, hluk a nervozita nepůsobí na děti dobře. Učitelka při předávacím rozhovoru získává aktuální informace od rodičů a podle nich jedná. Většinou dítěti nabídne pobyt v hracím koutku nebo připravenou hru u stolečku.

Identifikované potřeby. Každý přivítací rozhovor a uvedení dítěte do třídy je potřeba dělat individuálně. Některé z dětí se potřebuje tzv. dospát nebo alespoň relaxovat v klidné části třídy. Jiné se potřebují nasnídat nebo vykonat osobní hygienu. Během volné hry registruje především to, aby se děti nehromadily v omezeném prostoru a nedocházelo tak ke konfliktům.

Předškolní vzdělávání

Stávající stav. Předškolní vzdělávání se v mateřských školách uskutečňuje v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem prostřednictvím vzdělávací nabídky pro děti zpravidla od 3 do 6 let. V tomto dokumentu jsou stanoveny rámcové cíle, a klíčové kompetence, ke kterým by mělo dítě, ukončující předškolní vzdělávání dospět. Vzdělávací aktivity, ať již řízené nebo spontánní by měly probíhat především skupinově i individuálně.

Identifikované potřeby. V případě dětí mladších 3 let se jedná spíše o výchovně – vzdělávací a pečující činnost. Zejména proto, že pozornost, kterou je dítě mezi 2 a 3 rokem života schopno udržet, je krátkodobá a trvá průměrně cca 10 minut. Této schopnosti musí učitelka přizpůsobit nabídku. Méně předvádět a popisovat, aby děti nemusely pasivně čekat, až na ně dojde řada. Činnostní přístup potřebuje lepší věcné, psychosociální, organizační i personální podmínky. Čím mladší děti učitelka ve třídě má, tím menší počet by jich měl být. Individuální průběh aktivit je pro dítě mezi 2 a 3 rokem věku nezbytností.

Hra

Stávající stav. Hra je nejpřirozenější vzdělávací činností dítěte předškolního věku. Vychází totiž z jeho vnitřní potřeby být aktivní. Kolem třetího roku věku dítěte se objevuje úlohová hra, která mu umožňuje převzít nějakou roli, improvizovat a jednoduše plánovat. Mateřské školy jsou připraveny a vybaveny pro úlohové, konstruktivní i didaktické hry dětí mezi 3 a 6 rokem věku.

Identifikované potřeby. Děti mladší 3 let se zaměřují především na krátkodobou manipulaci s předměty a pro své hry potřebují společníka v podobě dospělé osoby. Ten je také nutný pro napodobivé hry, které dítěti mezi 2 a 3 rokem věku pomáhají zachytit a pochopit pozorované situace. Mateřské školy potřebují vytvořit materiální podmínky v podobě větších prostor, které budou více vyhovovat individuálnímu činnostem. Dovybavit se hračkami a didaktickým materiálem odpovídajícím věku od 2 do 3 let. A dále přizpůsobit vnitřní i venkovní prostory hygienickými bezpečnostními normám dětí mladších 3 let.

Pobyt venku

Stávající stav. Pobyt venku se uskutečňuje za každého počasí. Pokud je počasí příznivější, využívají mateřské školy především svých zahrad, které musí z hlediska bezpečnosti odpovídat věkovým potřebám dětí. Při pobytu na školní zahradě může být na jednu třídu přítomna jen jedna učitelka, protože se nejedná o pobyt mimo území mateřské školy. Vycházka mimo areál mateřské školy je podnětnější proto, že zahrada může poskytnout jen omezené poznávání přírody i společnosti. Biotopy lesu, okolí řeky, potoka jsou proměnlivější a už jen jejich pozorování rozšiřuje poznávání dětí. I ulice, obce, město jsou každý den jiné a poskytují možnost pozorovat různorodou práci lidí.

Identifikované potřeby. Vzhledem k tomu, že dítě mladší tří let potřebuje ke svému životu ještě pomoc a oporu dospělého, který mu nabídne nové možnosti a ukáže jiné způsoby využití herních prvků, pískoviště atd., školní zahrady, je nezbytné, aby i při pobytu na ní, byly přítomny dvě učitelky. Pokud se týká vycházek, většina ne tříletých dětí není v současné době fyzicky ani psychicky schopna se jich účastnit. Chůze v období od 2 do 3 let věku dítěte se sice zdokonaluje, připojují se souhyby paží. Dítě zvládá užší stopu, má ale krátký krok a našlapuje na celé chodidlo. Ale přesto není ještě zcela jistá a to zejména proto, že současné děti jsou v naprosté většině přepravovány do školky, na kroužky apod., a proto mají minimum příležitostí k jejímu zdokonalování.

Relaxace

Stávající stav. Relaxace probíhá v mateřských školách jen jednou denně a to po obědě. Spánek je diferencovaný, protože jeho potřeba je u každého dítěte jiná. Postupné vstávání napomáhá spontánnímu probuzení a děti se nehromadí u oblékání, při osobní hygieně, ke kterým potřebují dopomoc učitelky

Identifikované potřeby. Jak už bylo uvedeno za počátku této kapitoly tlak rodičů i zřizovatelů nutí mateřské školy k tomu, aby byly v provozu od časných ranních (výjimkou není 06,00 hodin), do pozdních odpoledních (18,00 hodin). Pokud tuto dobu rodiče využívají, přivádí dítě ráno obvykle nedospané s potřebou klidu pro odpočinek. Pro všechny děti, a pro mladší 3 let zejména, je fixace správného spánkového návyku podmínkou pro zrání nervové soustavy.

7. Pravidla pro vnitřní hodnocení a evaluaci školy

Školní vzdělávací program Mateřské školy Dr. E. Beneše je pravidelně podrobován analýze a konfrontován s třídními vzdělávacími programy a naopak. Průběžně analyzován je i samotný vzdělávací proces a z výsledků této analýzy jsou vyvozovány odpovídající závěry pro reflexi dalšího vzdělávání.

Vnitřní evaluace probíhá na úrovni třídy. Tu provádí denně jednotliví pedagogičtí pracovníci. Na úrovni školy ji provádí pedagogický sbor.

Pedagogická evaluace zjišťuje, porovnává, charakterizuje a vysvětluje kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu a jeho výsledků.

4.1. Oblasti evaluace

- naplňování cílů ŠVP
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- průběh vzdělávání
- kvalita podmínek vzdělávání
- kvalita práce pedagoga
- přímá i nepřímá vzdělávací činnost pedagoga
- výsledky vzdělávání

4.2. Předmět a prostředky evaluace

- Předmět evaluace
Práce a činnosti s dětmi, reakce a chování dětí i celé skupiny, individuální rozvoj, vývoj kvality pedagogická práce učitelek, věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, ozdravné aktivity organizace řízení MŠ, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů.
- Prostředky evaluace
Rozhovor, diskuse, pozorování, hospitace, rozbor dokumentace školy, analýza dětských prací, kontrolní činnost ředitelky školy, pedagogické porady, dotazníky, SWOT analýzy, ankety, videozáznamy, brainstorming

4.3. Časový plán evaluace

Hodnocená činnost	Jak často Kdo?	Metoda	Výstup
Hodnocení chování dětí i celé skupiny	leden, červen učitelka	pozorování, diskuse, pedagogické porady	Pololetní hodnocení dětí (ústní i písemné)
Individuální rozvoj a relativní posun dítěte – diagnostika	průběžně učitelka	pozorování	VV projev dětí (portfolio)
Hodnocení učitelek na základě hospitací	průběžně ředitelka	hospitace, pozorování, rozhovor	hospitační záznam
Sebehodnocení provádí učitelka rozbořením své práce	průběžně	pozorování	ped. porady

Hodnocená činnost	Jak často Kdo?	metoda	výstup
Evaluační integrovaného bloku, jeho průběhu a výsledků	týdně učitelka	pozorování analýza dětských prací	hodnocení k třídnímu plánu
Kontrolu třídní dokumentace	měsíčně ředitelka	kontrolní činnost ředitelky	kontrolní záznam v TK
Kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu hodnotí ředitelka a učitelky na pedagogických poradách	10 x ročně	diskuse, rozbor dokumentace školy	zápis z pedagogické porady
Věcné a psychosociální podmínky	průběžně učitelky a ředitelka	pozorování - rozbor dokumentace školy	pedagogické porady
Spoluúčast rodičů, ohlasy na práci školy	průběžně všichni	rozhovor dotazník	písemný dotazník
Vyhodnocení Třídního vzdělávacího programu	závěr roku, učitelky	diskuse rozbor dokumentace školy	písemný záznam
Evaluační ŠVP	závěr (začátek) roku ředitelka	rozbor dokumentace školy pedagogické porady	pedagogické porady - závěrečné hodnocení

4.4. Kritéria pro vyhodnocování informací

Základním východiskem pro vyhodnocování získaných dat je realisticko-naturalistický přístup doplněný o udržování spojení mezi tvrzením a zdrojem dat (Gubrium, Holstein, 1997)

Hodnocení informace musí odpovídat na otázku, *co se říká* (realistický přístup) *jak se to říká* (narativistický přístup). Pro organizaci a zpracování získaných dat jsou používány dvě strategie.

- Redukce zdrojových textů parafrázováním, sumarizací a kategorizací
- Rozkrytí a interpretace významů sdělení respondentů

Základní kritéria

- Pravdivost informací
- Spolehlivost
- Etika

4.5. Využívání získaných informací

Získané informace budou využívány k průběžnému monitorování vzdělávacího procesu, k analýze průběhu a výsledků vzdělávání a jako zpětná vazba. Všechny získané a zpracované informace budou sloužit především dětem, kterým mateřská škola poskytuje předškolní vzdělávání.

Konkrétní využití informací

- Úpravy a inovace ŠVP
- Vytváření vhodných podmínek vzdělávání
- Zkvalitňování klimatu mateřské školy
- Posílení týmové práce zaměstnanců mateřské školy
- Rozšiřování a zkvalitňování spolupráce s rodiči, odborníky a jinými právními subjekty a širokou veřejností

V Kralupech nad Vltavou 14. 11. 2019, s účinností od 1. 12. 2019

.....
ředitelka školy